

JURIDISKA FAKULTETEN
vid Lunds universitet

Benny Persson

Utländska holdingbolag

- skatteförmånlig ägarstruktur eller
skadlig skattekonkurrens -

Examensarbete
20 poäng

Handledare: Jur. Dr Lars Pelin

Skatterätt

Vårterminen 2001

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING

2

FÖRORD

3

FÖRKORTNINGAR

4

1. INLEDNING **5**

1.1	SYFTE	6
1.2	AVGRÄNSNINGAR	7
1.3	MATERIAL OCH METOD	7
1.4	FORSKNINGSLÄGE	8
1.5	DISPOSITION	8

2. BAKGRUND **10**

2.1	UTVECKLINGEN MOT INTERNATIONELL SKATTEKONKURRENS	10
2.2	FAKTORER BAKOM DEN INTERNATIONELLA EXPANSIONEN SAMT DEN EKONOMISKA INTEGRATIONEN	10

3. REGLERING AV DANSKA RESPEKTIVE NEDERLÄNDSKA HOLDINGBOLAG **13**

3.1	DEN NEDERLÄNDSKA REGLERINGEN AV HOLDINGBOLAG	13
3.1.1	BESKATTNING AV NEDERLÄNDSKA HOLDINGBOLAG	14
3.1.2	KUPONGSKATT PÅ LÄMNADE UTDELNINGAR	15
3.1.3	SKATT PÅ KAPITALTILLSKOTT	15
3.1.4	CFC-LAGSTIFTNING	16
3.1.5	FÖRHANDBESKED I SKATTEFRÅGOR	16
3.2	DEN DANSKA REGLERINGEN AV HOLDINGBOLAG	17
3.2.1	BESKATTNING AV MOTTAGEN UTDELNING	17
3.2.1.1	Fullständig skattefrihet	17
3.2.1.2	Villkoren för fullständig skattefrihet brister samtidigt som CFC-lagstiftningen inte är tillämplig	18
3.2.1.3	CFC-lagstiftningen är tillämplig	18
3.2.2	BESKATTNING AV REALISATIONSVINSTER VID FÖRSÄLJNING AV AKTIER	19
3.2.3	KUPONGSKATT PÅ LÄMNADE UTDELNINGAR	19
3.2.4	SKATT PÅ KAPITALTILLSKOTT	20
3.2.5	ÖVRIGT	20
3.3	EN KOMPARATION AV DEN DANSKA RESPEKTIVE NEDERLÄNDSKA REGLERINGEN AV HOLDINGBOLAG	20

4.	SVENSK INTERNRÄTTSLIG REGLERING AV UTDELNING FRÅN UTLÄNDSKA DOTTERBOLAG	22
4.1	SVERIGES BESKATTNINGSRÄTT	22
4.2	DISTINKTIONEN MELLAN BEGREPPEN UTLÄNDSK JURIDISK PERSON OCH UTLÄNDSKT BOLAG	23
4.3	DEN SVENSKA CFC-LAGSTIFTNINGEN	23
4.4	INKOMSTER FRÅN UTLÄNDSKA DOTTERBOLAG	23
4.5	BESKATTNING I SVERIGE AV UTDELNING FRÅN UTLANDET	24
4.5.1	HUVUDREGEL	24
4.5.2	PRESUMPTIONSREGEL	25
4.5.3	MODER-DOTTERBOLAGSDIREKTIVET	26
4.5.4	AVRÄKNING AV UTLÄNDSK SKATT	26
4.6	REGLERINGEN I DET NORDISKA RESPEKTIVE NEDERLÄNDSKA DUBBELBESKATTNINGAVTALET	28
4.6.1	DET SVENSKA DUBBELBESKATTNINGSAVTALET MED NEDERLÄNDERNA	27
4.6.2	DET NORDISKA DUBBELBESKATTNINGSAVTALET	28
5.	MÖJLIGHETER OCH FÖRDELAR MED ETT UTLÄNDSKT HOLDINGBOLAG I ÄGARSTRUKTUREN	30
5.1	TAX DEFERRAL	30
5.1.1	EXEMPEL PÅ TAX DEFERRAL	31
5.2	UNDVIKANDE AV DEN SVENSKA CFC-LAGSTIFTNINGEN	32
5.3	UNDVIKANDE AV KUPONGSKATT	33
5.3.1	UNDVIKANDE AV KUPONGSKATT VID UTDELNING FRÅN SVENSKT DOTTERBOLAG TILL BOLAG (UTL.JUR.PERSON) I SKATTEPARADIS	32
5.3.2	UNDVIKANDE AV KUPONGSKATT PÅ UTDELNINGAR FRÅN UTLÄNDSK JURIDISK PERSON TILL ETT SVENSKT MODERBOLAG	34
6.	SKADLIG SKATTEKONKURRENS	36
6.1	KONSEKVENSER SOM EN FÖLJD AV SKADLIG SKATTEKONKURRENS	36
6.2	ÖVERNATIONELLA RESPEKTIVE NATIONELLA MOTÅTGÄRDER	38
6.3	ÖVERNATIONELLA MOTÅTGÄRDER	38
6.3.1	EU:S UPPFÖRANDEKOD	38
6.3.1.1	EU:s Uppförandekod och skadlig skattekonkurrens	39
6.3.1.2	EU:s Uppförandekod och motåtgärder	40
6.3.1.3	Procedur för genomförandet	41
6.3.2	PRIMAROLO-RAPPORTEN	41
6.3.3	UPPFÖRANDEKODEN SOM ETT DIREKTIV?	44
6.3.4	OECD:S SKATTEKONKURRENSRAPPORT	43
6.3.4.1	OECD:s Skattekonkurrensrapport och skadlig skattekonkurrens	44
6.3.4.2	”Tax Havens”	45
6.3.4.3	”Harmful preferential tax regimes”	45
6.3.4.4	OECD:s Skattekonkurrensrapport och motåtgärder	46
6.3.4.5	Rekommendationer för intern rätt	46

6.3.4.6	Rekommendationer för dubbelbeskattningsavtal.	47
6.3.4.7	Rekommendationer för ökat internationellt samarbete mot skadlig skattekonkurrens	47
6.3.4.8	Guidelines – Riktlinjer	47
6.3.4.9	Bidrar Danmark respektive Nederländerna till skadlig skattekonkurrens enligt OECD:s Skattekonkurrensrapport?	48
6.3.4.10	OECD:s Förteckning över jurisdiktioner som bidrar till skadlig skattekonkurrens	47
6.3.4.11	Vad bör Danmark respektive Nederländerna göra?	49
6.4	NATIONELLA MOTÅTGÄRDER	50
6.4.1	VAD KAN SVERIGE INTERNT GÖRA ÅT DEN SKADLIGA SKATTEKONKURRENSEN?	
	49	
6.4.2	CFC-LAGSTIFTNINGEN	49
6.4.3	BEGRÄNSNINGSBESTÄMMELSER I DE SVENSKA DUBBELBESKATTNINGSAVTALEN	50
7	AVSLUTANDE ANALYS	54
	LITTERATURFÖRTECKNING	55
	RÄTTSFALLSFÖRTECKNING	58

Sammanfattning

Under det senaste decenniet har det bland svenska företag och koncerner blivit populärt att använda sig av ett danskt eller nederländskt holdingbolag i ägarstrukturen för att erhålla vissa skatteförmåner.

Både danska och nederländska holdingbolag är under vissa förutsättningar befriade från skatt på mottagna utdelningar och realisationsvinster från underliggande bolag. I de flesta fall utgår det inte heller någon kupongskatt på utgående och inkommande utdelningar.

Svenska bolag kan genom att begagna sig av ett danskt eller nederländskt holdingbolag i ägarstrukturen erhålla vissa skatteförmåner såsom: reducering av skatten på mottagna utdelningar, uppskjuten beskattning, undvikande av den svenska CFC-lagstiftningen samt undvikande av kupongskatten på mottagna och utgående utdelningar.

Att tillämpa en förmånlig skattelagstiftning såsom Danmark och Nederländerna gör är ett exempel på den tilltagande skattekonkurrensen mellan olika stater. När stater dessutom erbjuder skatteförmåner för att locka till sig utländska investerare övergår denna internationella skattekonkurrens till att utgöra skadlig skattekonkurrens. Skadlig skattekonkurrens bidrar till minskad sysselsättning, minskade skatteintäkter för vissa stater samt höjda skatter för vissa grupper i samhället. Detta i sin tur har väckt en global debatt med EU och OECD som de främsta debattörerna.

Skattekonkurrensprojekt inom både EU och OECD har påbörjats för att huvudsakligen komma åt problemet med skadlig skattekonkurrens. Vidare har även motåtgärder mot skadlig skattekonkurrens utvecklats samtidigt som förteckningar över stater som bidrar till den skadliga skattekonkurrensen upprättats. Både Danmark och Nederländerna finns med på denna "svarta lista" över stater som genom sin förmånliga skattelagstiftning bidrar till den skadliga skattekonkurrensen. Det främsta skälet till varför Danmark och Nederländerna ansetts bidra till den skadliga skattekonkurrensen är att de genom sin förmånliga skattelagstiftning försöker locka till sig utländska placeringar samt att holdingbolagen inte är underkastade en tillräcklig CFC-lagstiftning.

Förord

Med denna uppsats vill jag främst klargöra vad begreppet utländskt holdingbolag innebär, hur förfarandet går till, vilka fördelar som uppkommer genom att begagna sig av ett utländskt holdingbolag i ägarstrukturen samt att begreppet utländskt holdingbolag inte nödvändigtvis alltid måste sammankopplas med exotiska skatteparadis såsom Cayman Islands, Guernsey och Isle of Man, utan det går även att finna skatteförmånliga regleringar i vår närhet, exempelvis i Danmark och Nederländerna.

I början av mitt arbete var jag av uppfattningen att det endast var ett fåtal företag som skatteplanerade via danska och nederländska holdingbolag. Detta är en uppfattning som jag nu förkastat då jag kommit till insikt att detta förfarande är mycket utbrett inom näringslivet, dock till stort förtret för skattemyndigheten.

Trots att både Danmark och Nederländerna har en högre bolagsskatt än Sverige kan deras regleringar om skattebefriade utdelningar och realisationsvinster utgöra skadlig skattekonkurrens.

Den aktuella och globala debatten om skadlig skattekonkurrens samt den tilltagande utvecklingen mot skatteplanering via utländska holdingbolag har gjort arbetet extra stimulerande.

Inspirationen till denna uppsats fick jag under specialkursen Internationell beskattning, där Daniel Peiro´, biträdande jurist på Advokatbyrån Vinges Malmökontor, föreläste om utländska holdingbolag. Därför vill jag tacka min inspirationskälla, Daniel Peiro´.

Jag vill även tacka Jur.kand. Anette Bruzelius, doktorand vid Juridiska fakulteten i Lund, som jag under arbetets gång haft en öppen debatt med samt även väglett mig in på rätt spår.

Ett stort tack vill jag även ge min handledare Jur.Dr Lars Pelin vid Lunds universitet som gett mig goda råd och relevanta synpunkter på vad uppsatsen skulle innehålla och hur den skulle utformas.

Eslöv 2001-02-23

Benny Persson

Förkortningar

I denna förteckning upptas förkortningar som används i examensarbetet. I svenskt skriftspråk vanligt förekommande förkortningar är ej upptagna.

a.a.	anfört arbete
AB	aktiebolag
CFC	Controlled Foreign Company
eng.	engelska
EMU	Europeiska Monetära Unionen
EU	Europeiska Unionen
f.	och följande sida
ff.	och följande sidor
FIF	Foreign Investment Fund
ib.	på samma ställe
IL	Inkomstskattelagen (SFS 1999:1229)
kap.	kapitel
mom.	moment
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
OJ	Official Journal of the EC
p.	punkt
prop.	proposition
ref.	referat
RSV	Riksskatteverket
RÅ	Regeringsrättens årsbok
s.	sidan, sidorna
SFS	svensk författningssamling
SIL	Lag (1947:576) om statlig inkomstskatt
SN	Skattenytt
SOU	Statens offentliga utredningar
st.	stycke
SvSkT	Svensk Skattetidning

1. Inledning

Under det senaste årtiondet har det blivit mycket populärt bland svenska företag och koncerner att upprätta ett eller flera utländska holdingbolag, som ett mellanliggande (dotter)bolag, i syfte att äga lukrativa underliggande (dotterdotter)bolag.

Ett holdingbolag är en typ av förvaltningsbolag¹ vars verksamhet huvudsakligen består i att aktivt äga andra bolag, dvs ingen reell verksamhet existerar. Holdingbolagets uppgifter består istället av att förvalta innehavet av dotterbolagsaktier och likvida medel samt hantera utdelningsinkomster från dotterbolagen.

Själva förfarandet, med ett utländskt holdingbolag i ägarstrukturen, kan kort beskrivas som ett utnyttjande av en annan stats interna skattesystem, i vårt fall Danmark och Nederländerna, och/eller dess skatteavtal med en tredje stat i vilken en investering skall göras, vilket åstadkommer en beskattningseffekt som är fördelaktigare än vad som skulle följa av att inte utnyttja förfarandet.²

Motiven bakom förfarandet är dels att undvika eller åtminstone reducera skatten på utdelning och reavinst, dels att undvika kupongskatt samt möjligheten att nyinvestera för obeskattade medel. Det primära syftet är således att minimera skattekostnaderna inom koncernen.³ Det är dock inte enbart multinationella företag utan även medelstora och små företag som begagnar sig av denna ägarstruktur.

Sedan länge har Belgien, Nederländerna och Luxemburg varit exempel på länder som passar utmärkt för att upprätta holdingbolag i. På senare tid har det dock uppmärksammats att även Danmark är ett land med liknande fördelar. Danmark har infört nya regler som gör det gynnsamt att även upprätta holdingbolag i Danmark. Närheten till Sverige gör även Danmark som holdingbolagsstat speciellt intressant.

---

¹ Den svenska definitionen av förvaltningsföretag finns i 24 kap. 14 § IL ” Med förvaltningsföretag avses ett sådant svenskt aktiebolag eller en sådan svensk ekonomisk förening som förvaltar värdepapper eller liknande tillgångar och som i övrigt varken direkt eller indirekt bedriver näringsverksamhet i mer än obetydlig omfattning. ”

² Sundgren, Peter: ” Treaty shopping ”, SN 1992, s. 370f.

³ Det skall dock nämnas att ett utländskt holdingbolag även kan användas för ”commercial business”, då syftet med det utländska holdingbolaget inte är att erhålla skatteförmåner, utan istället är rent företagsekonomiskt. Denna typ av utländska holdingbolag behandlas dock inte i denna uppsats.

Ett konkret och aktuellt exempel på utnyttjandet av ett utländskt holdingbolag i ägarstrukturen är börsnoteringen av Telias dotterbolag, katalogtillverkaren Eniro AB, som skedde via ett holdingbolag i Nederländerna vilket, under vissa förutsättningar, kan bespara Telia en reavinstskatt på uppemot 2,1 miljarder kronor. Även Investor har valt Nederländerna som ägarbas för sina riskkapitalsatsningar. Listan på företag som investerar via utländska holdingbolag kan göras lång.

Att vissa stater erbjuder olika skatteförmåner, som exempelvis de danska respektive nederländska skatteförmånliga regleringarna av holdingbolag, har lett till en internationell skattekonkurrens mellan olika stater. Begreppet internationell skattekonkurrens (eng. "tax competition") är således ett aktuellt faktum och kan definieras genom att "stater med sin skattelagstiftning som medel försöker förbättra den nationella ekonomin genom att sänka skatten i syfte att skapa internationellt sett gynnsamma och konkurrenskraftiga villkor för bolag redan hemmahörande i staten". Är syftet bakom den förmånliga skattelagstiftningen dessutom att dra till sig utländska investerare kan den anses utgöra skadlig skattekonkurrens (eng. "harmful tax competition").⁴

En övergripande och global debatt har pågått länge världen över, eftersom skatteintäkterna och skattebaserna minskar i många länder p.g.a. den skadliga skattekonkurrensen. De främsta debattörerna är EU och OECD.

Vad som gör denna uppsats än mer intressant är att det ryktas att Sverige, i en pågående företagsskatteutredning⁵, förbereder ett förslag om slopad reavinstskatt på näringsbetingade aktier samtidigt som reaförluster då inte blir avdragsgilla. En slopad reavinstbeskattning skulle kunna öppna möjligheter för s.k. pengamaskinförfaranden med inriktning på skatteparadis.

1.1 Syfte

Syftet med denna uppsats är huvudsakligen att undersöka varför svenska företag upprättar utländska holdingbolag, dvs vad är motivet och vilka är fördelarna med ett utländskt holdingbolag i ägarstrukturen?

Vid behandlingen av fördelar och möjligheter med ett eller flera utländska holdingbolag i ägarstrukturen har jag begagnat mig av Danmark och Nederländerna som länder där holdingbolaget skall upprättas, varvid jag utgått från dansk, nederländsk samt naturligtvis svensk intern rätt.

Eftersom utnyttjandet av utländska holdingbolag utgör en del av den internationella skattekonkurrensen, och i vissa fall även kan anses vara skadlig

---

⁴ Pinto, Carlo: "EU and OECD to Fight Harmful Tax Competition: Has the Right Path Been Undertaken?", INTERTAX, Volume 26, Issue 12, 1998, s. 386f.

⁵ Förslaget från företagsskatteutredningen väntas komma efter årsskiftet 00/01.

undersöker jag vidare om den danska respektive nederländska regleringen av holdingbolag utgör skadlig skattekonkurrens enligt EU:s samt OECD:s riktlinjer och definitioner. Vidare undersöker jag även vad Sverige internt kan göra för att motverka skadlig skattekonkurrens.

1.2 Avgränsningar

Vad gäller avgränsningar så har jag valt att begränsa mig till Danmark och Nederländerna som etableringsländer av holdingbolag. Rena skatteparadis och offshorestater såsom exempelvis Gibraltar, Isle of Man, Cypern och Caymanöarna behandlas inte på grund av tidsbegränsning samt svårigheten att finna intern lagstiftning som reglerar holdingbolag i dessa länder. Sveriges närhet till både Danmark och Nederländerna samt deras medlemskap i EU motiverar mitt val av etableringsländer, även om jag är medveten om att de ovan nämnda länderna låter mer exotiska och spännande.

Uppsatsen kommer att koncentreras till den skatterättsliga aspekten vid upprättandet av ett holdingbolag, trots att det finns andra faktorer att beakta vid upprättandet av ett holdingbolag, såsom exit, transaktionskostnader, infrastruktur, förtroendeproblem, sekretess, välutbildad arbetskraft samt ofta men tyvärr inte alltid också en obetydlig känsla för anständighet, som håller tillbaka den potentiella skatteplaneraren. Dessa faktorer kommer endast att behandlas ytligt.

Vad gäller företag som begagnar sig av holdingbolag i ägarstrukturen så kommer jag endast att utgå ifrån större företag och koncerner. Fåmansföretag behandlas således inte.

1.3 Material och metod

Vad gäller material så baserar sig uppsatsen i huvudsak på studier av artiklar i Svensk skattetidning och Skattenytt, propositioner, skatterättslig doktrin, relevant lagtext, dubbelbeskattningsavtal samt rapporter från EU och OECD.

Vid behandlingen av den svenska interna lagstiftningen har jag begagnat mig av förarbete såsom propositioner, praxis samt svensk doktrin. Vid behandlingen av den danska och nederländska regleringen av holdingbolag har dock ofta mitt förtroende varit utlämnat till sekundärkällor, dvs artikelförfattarna i Svensk skattetidning, Skattenytt, Intertax samt European Taxation.

Den andra huvudfrågeställningen, om den danska respektive nederländska regleringen av holdingbolag utgör skadlig skattekonkurrens, grundar sig på främst på ett studium av EU:s Uppförandekod samt OECD:s Skattekonkurrensrapport,

men även kommentarer till de båda skattekonkurrensprojekten har givetvis beaktats vid den personliga analysen av frågeställningen om den danska respektive nederländska regleringen av holdingbolag utgör skadlig skattekonkurrens.

Vad gäller metod bygger den första frågeställningen i huvudsak på dels ett studium av svensk intern rätt, dansk intern rätt samt nederländsk intern rätt för att avslutas med en personlig konklusion av vilka fördelar som föreligger vid begagnandet av ett utländskt holdingbolag i ägarstrukturen. Vad gäller metod i den andra huvudfrågeställningen, om danska respektive nederländska holdingbolag utgör skadlig skattekonkurrens, så har både EU:s och OECD:s skattekonkurrensprojekt samt relevanta kommentarer beaktats för att nå en personlig analys av frågeställningen.

1.4 Forskningsläge

Som påpekats ovan så finns det inte särskilt mycket litteratur, förutom det mest fundamentala, vad gäller holdingbolag. Därmed är det svårt att visa hur forskningsläget ser ut inom området. Den litteratur som finns behandlar främst de vidare begreppen internationell skattekonkurrens samt skadlig skattekonkurrens. Vid behandling av dessa vidare begrepp kommenteras dock holdingbolag ibland. Rapporter från både EU och OECD behandlar skadlig skattekonkurrens och hur man skall motverka detta aktuella problem. Vad gäller det specifika problemet med holdingbolag behandlas detta av EU, men inte av OECD. Holdingbolag skall dock i framtiden även behandlas av OECD.

1.5 Disposition

Uppsatsen är disponerad så att den består av sju avsnitt.

Det första avsnittet utgörs av inledningen som består av kort presentation av ämnet, följt av syftet med uppsatsen, avgränsningar, material, metod, forskningsläge samt en disposition av uppsatsen.

Det andra avsnittet behandlar bakgrunden och bakomliggande faktorer till den internationella skattekonkurrensens tilltagande utveckling, som utländska holdingbolag är en del av.

Det tredje avsnittet behandlar de interna regleringarna av holdingbolag i Danmark respektive Nederländerna, avseende utdelningar, realisationsvinster, kupongskatt, CFC-lagstiftning samt skatt på kapitaltillskott. Vidare görs det även en komparation av de danska och nederländska regleringarna, dvs vilka likheter och distinktioner som föreligger.

Det fjärde avsnittet utgörs av den svenska interna regleringen av utdelning från utländska dotterbolag. I detta avsnitt behandlas även regleringen av utdelning i dels det svenska dubbelbeskattningsavtalet med Nederländerna, och dels det nordiska dubbelbeskattningsavtalet.

Det femte avsnittet behandlar olika skattemässiga fördelar med att upprätta ett danskt eller nederländskt holdingbolag i ägarstrukturen. Fördelarna med olika ägarstrukturer exemplifieras även. Fördelarna är uppskjuten beskattning, undvikande av den svenska CFC-lagstiftningen samt undvikande av kupongskatt.

Det sjätte avsnittet behandlar dels skadlig skattekonkurrens enligt EU och OECD samt frågeställningen om Danmark eller Nederländerna, genom sina skatteförmånliga regleringar, bidrar till den skadliga skattekonkurrensen. Avsnittet avslutas med en undersökning av vad Sverige internt kan göra för att motverka skadlig skattekonkurrens.

Det sjunde avsnittet utgör en sammanfattning av de analyser och slutsatser som tidigare påvisats i uppsatsen.

2. Bakgrund

Innan behandlingen och analysen av huvudfrågeställningarna anser jag det motiverat med en redogörelse av bakgrunden till utvecklingen mot internationell skattekonkurrens, vilket utländska holdingbolag är en del av. Vilka är de bakomliggande faktorerna som bidragit till utvecklingen mot internationell skattekonkurrens? Vilka förutsättningar saknades igår, men idag gör det möjligt att agera internationellt?

2.1 Utvecklingen mot internationell skattekonkurrens

Redan år 1972 behandlade Gustaf Lindencrona i sin avhandling ” Skatter och kapitalflykt ” begreppet skattekonkurrens. Lindencrona påpekade att om Sverige ville behålla sin fria kapitalmarknad skulle landet vara tvingat att anpassa sin interna beskattningsrätt. Enligt Lindencrona var det dessutom plausibelt att det skulle uppstå en skattekonkurrens mellan olika stater, vilket skulle resultera i att staterna tvingas anpassa sin beskattning till den stat som har de gynnsammaste bestämmelserna.⁶

Lindencronas teori överensstämmer med den senaste tidens utveckling. En bekräftelse på detta är dels den svenska skattereformen år 1990, dels ryktet som säger att Sverige skall slopa reavinstskatten på näringsbetingade aktier, dels utbredningen av offshore-stater och skatteparadis världen över samt den tilltagande utvecklingen mot internationell skattekonkurrens. Även Danmarks respektive Nederländernas skatteförmånliga regleringar av utdelningar och realisationsvinster överensstämmer med den senaste tidens utveckling.

Att stater konkurrerar med varandra genom att erbjuda olika skatteförmåner, internationell skattekonkurrens, är således ett aktuellt faktum.

2.2 Faktorer bakom den internationella expansionen samt den ekonomiska integrationen

Det senaste årtiondet har en ekonomisk integration på både regional och global nivå accelererat och därmed har en helt ny verklighet, som förr några årtionden ansågs vara en ouppnåelig fiktion, skapats för både stat och företag. Främst är

---

⁶ Lindencrona, Gustaf, ”Skatter och kapitalflykt. Beskattningens inverkan på det finansiella kapitalets och dess ägares rörlighet över Sveriges gränser mot bakgrund av den pågående ekonomiska integrationen i Västeuropa”, Stockholm, 1972, s. 15-16.

det företagen som har haft möjligheten att utnyttja denna utveckling, dvs skattekonkurrensen mellan olika stater, genom att verka och expandera internationellt.

Kontra företagens möjligheter har den globala ekonomin och internationaliseringen motsatsvis begränsat statens möjligheter att agera suveränt inom sitt territorium eftersom de inhemska marknaderna utsatts för internationell skattekonkurrens, dvs de territoriella begränsningarna har lösts upp.⁷ Vissa stater har dock utnyttjat detta faktum och erbjuder utländska företag skatteförmåner.

Den ökande internationella rörligheten samt globaliseringen av ekonomin har möjliggjorts genom den närmast dramatiska scenförändring på valuta- och kapitalområdet, då främst bortfallet av valutareglerna⁸ som gav upphov till fria valuta- och kapitalrörelser, vilket i sin tur har ökat risken för att svenskt bolagskapital av skatteskal söker sig utomlands. Moderniseringen av finans- och kapitalmarknaden har dessutom underlättat internationaliseringen samt rörligheten av kapital.⁹

Vidare fick Sverige, genom inträdet i EU, även tillgång till dels de fyra friheterna; fri rörlighet för kapital, tjänster, varor och arbetskraft samt dels den fria etableringsrätten, vilket i sin tur varit bidragande orsaker till internationaliseringen samt globaliseringen av den svenska ekonomin.

Vidare har den explosionsartade utvecklingen inom IT-området, de senaste åren, bidragit till en globalisering av världsekonomin. Genom nya tekniska förutsättningar, såsom Internet, är det möjligt att genom några knapptryck på musen upprätta bolag världen över samt överföra kapital mellan bolag och olika utländska bankkonton på några få sekunder. Internet har även bidragit till ökad tillgänglighet till information och marknadsföring av olika skatteförmåner världen över.

Denna ekonomiska integration och globalisering har inom skatteområdet inneburit att beskattningsunderlaget, dvs företag, kapital och arbetskraft, blivit alltmer internationellt mobilt. Möjligheterna för skattskyldiga att sänka sina skattekostnader genom internationell skatteplanering har således ökat markant

---

⁷ Fernsby, Torsten: "OECD:s skattekonkurrensprojekt", SN 1997, s. 443.

⁸ Sverige behöll valutareglerna ända fram till år 1989, med kompletterande lagstiftning år 1990 och 1992. Vid tillämpningen av valutareglerna var det inte något större problem med utländska bankkonton. Placeringar och investeringar i utlandet var beroende av Riksbankens tillstånd (som normalt inte beviljades annat än för företagsrelaterade investeringar, och då under de s.k. Höganäs-reglerna, som satte hårda normer för hur avkastningen skulle föras tillbaka till Sverige). Alternativet var att genomföra transfereringen på illegal väg. När valutareglerna upphört kunde myndigheterna inte längre förbjuda de utländska bankkontona och utvägen blev istället ett registreringsförfarande, som i sin tur inte är särskilt effektivt. Mutén, Leif: "Om sken och verklighet i skattelagen. Något om orealistisk lagstiftning", SvSKT 1/2000, s. 45f.

⁹ Fernsby, a.a. s. 443.

samtidigt som skatteintäkterna och skattebaserna därmed minskat för vissa stater.¹⁰

Förmånlig skattelagstiftning angående holdingbolag, liknande den danska och den nederländska, är exempel på en typ av skatteförmåner som erbjuds utländska företag och som bidrar till den internationella skattekonkurrensen.

Då stater begagnar sig av skatteförmåner som medel att dra till sig utländska investeringar kan internationell skattekonkurrens utvecklas till skadlig skattekonkurrens som i långa loppet kan förskjuta hela världsekonomin då vissa skatteintäkter försvinner helt och hållet. Detta problem uppmärksammas i debatten under begreppet ”the race to the bottom”¹¹.

I debatten om internationell skattekonkurrens finns det dock även de som hävdar att en långtgående internationell skattekonkurrens både främjar världsekonomin samt ekonomin i enskilda stater.¹²

---

¹⁰ Bruzelius, Anette, ”Internationell beskattning – Material till seminariet den 15 december 2000 om skadlig skattekonkurrens inom EU och OECD”, s. 1. Materialet ingår i specialkursen ”Internationell beskattning” och går att finna i Juridicums reception.

¹¹ Pinto, a.a. s. 387.

¹² Se Bracewell-Milnes, Barry: ”Tax Competition: Harmful or Beneficial”, INTERTAX, Volume 27, Issue 3, 1999, s. 86ff.

3. Reglering av danska respektive nederländska holdingbolag

För att komma fram till vilka fördelar som föreligger vid begagnandet av ett danskt eller nederländskt holdingbolag i ägarstrukturen måste man naturligtvis undersöka den svenska regleringen av vinsthemtagningar från utländska dotterbolag samt den interna rätten i de stater där holdingbolaget skall upprättas, dvs Danmark och Nederländerna. Med intern rätt förstås även dubbelbeskattningsavtal.

Man skall vara medveten om att det finns distinktioner mellan interna regleringar av holdingbolag i olika stater beroende på om staterna kategoriseras som skattejurisdiktioner med en förmånlig skattelagstiftning, eller de mer exotiska samt suspekta kategorierna offshore-stater eller skatteparadis.

Vid min framställning av den danska respektive nederländska regleringen av holdingbolag har jag begagnat mig av distinktioner och likheter, vad gäller beskattningens omfattning och storlek vid realisationsvinster samt utdelning. Hänsyn har även tagits till kupongskatt, skatt på kapitaltillskott, CFC-lagstiftning¹³, dubbelbeskattningsavtal samt övriga relevanta förutsättningar.

3.1 Den nederländska regleringen av holdingbolag

Under många år har Nederländerna varit ett land där internationella koncerner etablerat och skatteplanerat via holdingbolag. Under senare år har även påfallande många av den ”nya ekonomins” företag redan på ett tidigt stadium valt upplägg med bolag i Nederländerna av skatteskal. Detta beror dels på det förmånliga nederländska skattesystemet, dels Nederländernas stora nätverk av dubbelbeskattningsavtal¹⁴ dels möjligheterna att inom kort erhålla förhandsbesked i skattefrågor av de nederländska skattemyndigheterna, s.k. ”tax ruling” samt tillgången till välutbildad arbetskraft med goda språkkunskaper och en effektiv administration. Nederländernas geografiska läge, centralt i Europa, är även en klar fördel.

---

¹³ CFC är en förkortning av Controlled Foreign Company. Beroende av land kan CFC-reglerna vara olika utformade. Syftet med en CFC-lagstiftning är dock alltid att förhindra att den skattskyldige förlägger verksamhet till en lågbeskattad jurisdiktion, och därmed skjuter upp eller undviker en beskattning i hemviststaten.

¹⁴ Nederländernas förhandlare har, i de flesta fall, varit väldigt skickliga på att förhandla fram förmånliga dubbelbeskattningsavtal.

3.1.1 Beskattning av nederländska holdingbolag

Från och med år 1998 tillämpas en enhetlig bolagsskattesats om 35 % på all inkomst av näringsverksamhet.¹⁵ Alla nederländska bolag¹⁶, både operativa och holdingbolag, som är föremål för nederländsk bolagsskatt är dock befriade från skatt på utdelningar från kvalificerade aktieinnehav. Detsamma gäller för realisationsvinster som vid avyttring kan härledas till kvalificerade aktieinnehav. Utdelningar och realisationsvinster som går att härleda från kvalificerade aktieinnehav är således skattefria.¹⁷ Denna skattefrihet för utdelningar och realisationsvinster härrörande från kvalificerade aktieinnehav benämns i allmänhet med en engelsk term för ”participation exemption”.

Ett aktieinnehav anses kvalificerat om innehavet uppgår till 5 % av aktiekapitalet i antingen ett nederländskt eller utländskt bolag. Ett andra villkor är att aktieinnehavet inte får utgöra en omsättningstillgång hos aktieägaren. För att ett aktieinnehav i ett utländskt bolag skall komma i åtnjutande av ” participation exemption ” skall ytterligare två villkor vara uppfyllda.¹⁸

1. det utländska bolaget skall vara underkastat en statlig inkomstbeskattning på sina inkomster i den stat där det utländska bolaget har sin skatterättsliga hemvist. Skattesatsens storlek saknar dock betydelse, samt
2. inkomsterna i det ägda utländska bolaget får inte utgöras av passiva inkomster såsom ränteinkomster, utdelningar, royaltyinkomster och i vissa fall hyresinkomster.

Vad gäller det andra villkoret som kräver aktiva inkomster är detta betydelsefullt då ett utländskt moderbolag etablerar ett mellanliggande holdingbolag i Nederländerna vars enda uppgift är att äga aktier i dotterdotter-bolag. För att det mellanliggande nederländska holdingbolaget skall kunna utnyttja ”participation exemption” skall holdingbolaget anses agera som en länk mellan verksamheten i det utländska moderbolaget och verksamheten i det underliggande utländska bolaget. Detta innebär att verksamheterna i de båda utländska bolagen skall vara av samma eller likartat slag och att det mellanliggande holdingbolagets funktion är att knyta ihop dessa verksamheter. Det nederländska holdingbolaget presumeras

---

¹⁵ European Taxation: ” International Bureau of Fiscal Documentation ”, (Netherlands), Amsterdam 1999, s. 385.

¹⁶ Med undantag för vissa investmentbolag.

¹⁷ De aktieinnehav som inte anses vara kvalificerade skall årligen värderas vid inkomsttaxeringen och en värdeuppgång på aktieinnehavet beskattas medan en värdenedgång på aktieinnehavet är avdragsgill.

¹⁸ European Taxation, a.a. s. 385f.

dock utgöra en länk mellan verksamheterna om holdingbolaget äger mer än 50 % av aktiekapitalet i det underliggande utländska bolaget.¹⁹

En uppkommen realisationsförlust vid avyttring av ett kvalificerat aktieinnehav är inte avdragsgill. Undantag kan dock förekomma, exempelvis realisationsförlust vid likvidation.²⁰

3.1.2 Kupongskatt på lämnade utdelningar

Huvudregeln när ett nederländskt holdingbolag lämnar utdelningar till ett utländskt bolag, är att det utgår en kupongskatt om 25 %, det skall dock påpekas att kupongskatten kan reduceras i dubbelbeskattningsavtal.²¹

Det skall även nämnas att EU:s moder-dotterbolagsdirektiv²² föreskriver att kupongskatt inte skall utgå på utdelningar mellan bolag hemmahörande inom EU om mottagaren äger minst 25 % av kapitalet i det utdelande bolaget. Både nederländska holdingbolag och svenska moderbolag faller inom tillämpningsområdet för EU:s moder-dotterbolagsdirektiv²³, varvid det under vissa förutsättningar inte utgår någon kupongskatt på lämnade utdelningar till svenska moderbolag.

Vad gäller utdelningar till eller från bolag utanför EU så föreskriver de flesta nederländska dubbelbeskattningsavtalen med andra länder en lägre kupongskatt på utdelning än de svenska avtalen med motsvarande länder. Det är inte ovanligt att kupongskatten är nedsatt till cirka 5 %.²⁴

3.1.3 Skatt på kapitaltillskott

Vid kapitaltillskott till ett holländskt holdingbolag utgår en skatt om 1% av det totala kapitaltillskottet.²⁵ Procentsatsen kanske inte verkar vara så märkvärdig, men skall för den sakens skull inte underskattas vid valet av lämplig holdingbolagsstat.

---

¹⁹ Lindström-Ihre, Lena, ”Holland – nya skatteregler skall främja investeringar”, SvSkT 8/97 s. 733f.

²⁰ Lindström-Ihre, a.a. s. 735.

²¹ Steenholdt, Sören/Josephsen, Niels: ”The New Holding Company Regime – The Best of Both Worlds”, European Taxation April/May 1999, s. 155.

²² Council Directive 90/435/EEC on the Common System of Taxation applicable in the Case of Parent Companies and Subsidiaries of different Member States, OJ L 225 1990. Artikel. 5.

²³ Artikel 2.

²⁴ Steenholdt/Josephsen, a.a. s. 155

²⁵ Hultman, Erik: ”Nya regler för danska holdingbolag”, SvSkT 6-7/99 s. 489.

3.1.4 CFC-lagstiftning

Till skillnad från Sverige och Danmark har Nederländerna ingen CFC-lagstiftning.²⁶

3.1.5 Förhandsbesked i skattefrågor

Det nederländska förhandsbeskedsinstitutet är baserat på direktiv och anvisningar från det nederländska finansdepartementet, varvid det inte finns någon lagstiftning inom området. Enligt de ovan nämnda direktiven och anvisningarna är skattemyndigheten tvingade att avge skriftliga förhandsbesked i skattefrågor, dock med undantag för dels alltför aggressivt planerade transaktionerna med syfte att undvika skatt samt alltför konstlat utformade transaktioner.

Den normala handläggningstiden för ett förhandsbesked är oftast mycket kort och uppgår i normala fall endast till ett par veckor. Ett förhandsbesked är i normalfallet dessutom giltigt i fyra år samt med möjlighet till förlängning ytterligare fyra år.²⁷

Ur ett juridiskt perspektiv utgör ett förhandsbesked ett avtal, mellan skattemyndigheten och den skattskyldige, i vilket det beskrivs hur en potentiell transaktion skattemässigt skall behandlas under en viss tid. Vilket i sin tur innebär att avtalet ovillkorligen skall följas av båda parter under denna period. Denna typ av förfarande benämns enligt engelsk terminologi för "tax ruling".

Vad gäller relationen mellan skattemyndigheterna och de skattskyldiga, så distingerar den nederländska relationen avsevärt med den svenska. I Nederländerna liknas relationen vid en affärsmässig relation där båda parter skall vara nöjda med avtalet. Ett förhandsbesked går inte att överklaga varvid den skattskyldige således inte behöver oroa sig för att en högre instans skall pröva ärendet.

Vad som gör förhandsbeskeden så uppskattade och värdefulla är dels att de inte går att överklaga dels den korta handläggningstiden samt skattemyndighetens positiva inställningen till den skattskyldige, vilket även bekräftas av den slogan som de nederländska skattemyndigheterna begagnar sig av "we cannot make it more pleasant but we do our utmost to make it easier".²⁸

---

²⁶ European Taxation, a.a. s. 386.

²⁷ Om det skulle visa sig att det angivna förhandsbeskedet, vid tidpunkten för en förlängning, inte längre är förenligt med lag eller praxis så sker ingen förlängning.

²⁸ Lindström-Ihre, a.a. s. 737f.

3.2 Den danska regleringen av holdingbolag

Vid årsskiftet år 98/99 införde Danmark nya regler avseende beskattning av mottagen utdelning samt beskattning av realisationsvinst vid avyttring av aktieinnehav. De nya reglerna är tillämpliga på såväl operativa bolag som holdingbolag.²⁹

Syftet bakom de nya reglerna var att jämställa beskattningen av utdelningar som mottas från ett utländskt dotterbolag med beskattningen av försäljning av aktier i liknande utländska dotterbolag. Innan lagändringen förelåg det en asymmetri i lagstiftningen, som genom de nya reglerna neutraliserades. Ett danskt bolag kunde då avyttra dotterbolagsaktier utan beskattning under förutsättning att aktierna innehafts under en period överstigande tre år. Denna skattefrihet förelåg oavsett hur det avyttrade dotterbolaget beskattats, under förutsättning att bolaget inte bedrivit verksamhet av i huvudsak finansiell natur. Utdelning som däremot mottogs från ett lågbeskattat dotterbolag var alltid skattepliktig för det danska moderbolaget.³⁰ Det skall även nämnas att bolagsskatten är 30 %.³¹

3.2.1 Beskattning av mottagen utdelning

Det danska regelsystemet som behandlar beskattning av mottagen utdelning är mycket komplext, eftersom beskattningen är beroende av om villkoren för skattefrihet:

- är helt uppfyllda,
- är delvis uppfyllda, eller
- den danska CFC-lagstiftningen är tillämplig

3.2.1.1 Fullständig skattefrihet

Fullständig skattebefrielse för ett danskt moderbolag, då det mottar utdelning från sina utländska dotterbolag, inträder när följande två förutsättningar är uppfyllda:³²

- 1) det danska moderbolaget äger minst 25 % av aktiekapitalet i dotterbolaget under en tolv månadersperiod³³

---

²⁹ Hultman, a.a. s. 482.

³⁰ Steenholdt/Josephsen, a.a. s. 146.

³¹ Wittendorff, Jens: ” New Legislation Makes Denmark an Attractive Holding Company Location”, INTERTAX, Volume 27, Issue 5, 1999, s. 195.

³² Steenholdt/Josephsen, a.a. s. 146.

³³ Tidskravet på tolv månader kan uppfyllas i efterhand, d.v.s. utdelning kan ske skattefritt när som helst under perioden.

- 2) dotterbolagets verksamhet får inte vara av huvudsakligen finansiell natur³⁴ om dotterbolaget samtidigt är föremål för låg beskattning³⁵.

Slutsatsen av detta måste bli att det är möjligt att ta emot utdelning skattefritt från ett utländskt dotterbolag som inte blivit beskattat, under förutsättning att det utländska dotterbolaget bedriver operativ verksamhet, dvs annan verksamhet än finansiell verksamhet samt att det danska moderbolaget äger minst 25 % av aktiekapitalet i det utländska dotterbolaget under ett år.

3.2.1.2 Villkoren för fullständig skattefrihet brister samtidigt som CFC-lagstiftningen inte är tillämplig

Om moderbolaget inte uppfyller kravet på ett 25 % aktieinnehav eller om kravet på ett års innehav inte uppfylls så tillämpas en reducerad skattesats på utdelningen. Den reducerade skattesatsen innebär att endast 66 % av utdelningen blir skattepliktig för mottagaren. En reduktion av skattesatsen, som ovan, blir dock endast tillämplig då det utländska dotterbolaget inte samtidigt är lågbeskattat och huvudsakligen bedriver finansiell verksamhet.³⁶

Om kravet på andelsinnehav inte är uppfyllt samtidigt som det utländska dotterbolaget är lågbeskattat och huvudsakligen bedriver finansiell verksamhet, beskattas det danska moderbolaget för 100 % av utdelningen.³⁷

3.2.1.3 CFC-lagstiftningen är tillämplig

Om förutsättningarna för att erhålla fullständig skattefri utdelning brister blir de danska CFC-reglerna ofta tillämpliga. För att ett utländskt dotterbolag skall underkastas de danska CFC-reglerna krävs att följande tre förutsättningar är uppfyllda:

- 1) att det danska moderbolaget direkt eller indirekt äger minst 25 % av aktiekapitalet i dotterbolaget alternativt direkt eller indirekt kontrollerar 50 % av röstetalet i bolaget,
- 2) att verksamheten i dotterbolaget skall vara av huvudsakligen finansiell natur, samt

---

³⁴ Huvudsakligen finansiell verksamhet föreligger om mer än 1/3 av tillgångarnas marknadsvärde hänför sig till finansiella tillgångar såsom aktier, immateriella tillgångar såsom patent, copyright, obligationer, fodringar samt kontanter eller 1/3 av bruttoinkomsten anses utgöra finansiell inkomst såsom utdelningar, royalties, ränteinkomster, inkomster p.g.a. finansiell leasing samt inkomster från försäkringsverksamhet. Steenholdt/Josephsen, a.a. s.148f

³⁵ Ett utländskt dotterbolag anses vara föremål för låg beskattning om den effektiva beskattningen understiger 22,5 %, vilket motsvarar 75 % av den danska bolagsskattesatsen om 30 %. Steenholdt/Josephsen, a.a. s. 149.

³⁶ Engholm, Jacobsen, Pedersen, mfl: ”Skatteretten del 2 och 3”, Köpenhamn 2000, s. 352.

³⁷ Hultman, a.a. s. 483f.

3) att det utländska dotterbolaget skall vara föremål för låg beskattning

Är förutsättningarna uppfyllda beskattas CFC-bolaget löpande i det danska moderbolaget. Moderbolaget medges dock avräkning för skatt som erlagts i det utländska dotterbolaget. Det bör dock uppmärksammas att det endast är finansiella inkomster som beskattas löpande hos moderbolaget. Annan inkomst beskattas endast i det utländska dotterbolaget.³⁸

3.2.2 Beskattning av realisationsvinster vid försäljning av aktier

För att ett danskt moderbolag skall komma i åtnjutande av skattebefrielse vid avyttring av aktier i ett utländskt bolag är huvudvillkoret att aktierna innehafts under minst tre år. Andelsinnehavets storlek är dock utan betydelse. Vidare får det dock inte röra sig om aktier i ett lågbeskattat bolag som samtidigt bedriver huvudsakligen finansiell verksamhet.³⁹

Bedriver det utländska dotterbolaget verksamhet av huvudsakligen finansiell natur samtidigt som det är lågbeskattat kan skattefrihet trots detta ändå föreligga. Det danska moderbolaget skall då ha ägt minst 25 % av aktiekapitalet under minst tre år. Är kravet på ett 25 % innehav inte uppfyllt är realisationsvinsten skattepliktig.⁴⁰

3.2.3 Kupongskatt på lämnade utdelningar

Vad gäller kupongskatt på utdelningar lämnade från ett danskt bolag till ett utländskt bolag, utanför EU, så är dessa utdelningar inte underkastade någon kupongskatt under förutsättning att mottagaren av utdelningen innehar minst 25 % av aktiekapitalet i det danska bolaget under ett år. Detta gäller även om det mottagande bolaget är lågbeskattat.⁴¹

Brister förutsättningarna för befrielse från kupongskatt utgår en kupongskatt om 25 %. Dock finns det en möjlighet att kupongskatten sätts ned enligt tillämpligt dubbelbeskattningsavtal. I enlighet med många av de dubbelbeskattningsavtal⁴² som Danmark ingått stadgas att kupongskatt är undantagen på både inkommande och utgående utdelningar.

---

³⁸ Hultman, a.a. s. 484.

³⁹ Med begreppen "lågbeskattat" och "finansiell verksamhet" avses detsamma som i utdelningssammanhang.

⁴⁰ Steenholdt/Josephsen, a.a. s. 147. Se även Hultman, a.a. s. 485.

⁴¹ Wittendorf, a.a. s. 195.

⁴² 37 av 78 danska dubbelbeskattningsavtal stadgar att ingen kupongskatt skall tas ut. I resterande 41 reduceras kupongskatten. Steenholdt/Josephsen, a.a. s. 152.

Det skall även påpekas att EU:s moder-dotterbolagsdirektiv⁴³ föreskriver att kupongskatt inte skall utgå på utdelningar mellan bolag hemmahörande inom EU om mottagaren äger minst 25 % av kapitalet i det utdelande bolaget. Både danska holdingbolag och svenska moderbolag faller inom tillämpningsområdet för EU:s moder-dotterbolagsdirektiv⁴⁴, varav det under vissa förutsättningar inte utgår någon kupongskatt på lämnade utdelningar till svenska moderbolag.

3.2.4 Skatt på kapitaltillskott

Vid en etablering av ett holdingbolag utgår ingen skatt på kapitaltillskott. Vidare är tillskott av kapital, efter etableringen, befriade från skatt.⁴⁵

3.2.5 Övrigt

Vad som även talar för Danmark som en holdingbolagsstat är Danmarks geografiska läge, Danmarks stora nät av dubbelbeskattningsavtal och till sist men inte minst deras välutbildade arbetskraft med goda ekonomiska, juridiska och språkliga kunskaper.

3.3 En komparation av den danska respektive nederländska regleringen av holdingbolag.

Vad gäller upprättandet av ett holdingbolag i Danmark så talar fördelar som frånvaron av skatt på kapitaltillskott samt att kupongskatt på utdelning inte utgår trots att mottagande bolag är lågbeskattade eller ligger utanför EU.

Vad gäller skattefria utdelningar så kräver den danska regleringen ett andelsinnehav om minst 25 % för att utdelningarna skall vara skattefria medan motsvarande krav i Nederländerna endast är 5 %, dock är möjligheterna att ta hem skattefri utdelning från lågbeskattade utländska dotterbolag som bedriver annan än finansiell verksamhet större eftersom den danska regleringen inte har något krav på en viss minimibeskattningsgrad. Något krav på att dotterbolaget skall vara aktivt, som i Nederländerna, finns inte heller. Vad som talar för Nederländerna är att det inte finns något krav på att det lågbeskattade dotterbolaget inte bedriver verksamhet av finansiell natur, dock finns kravet på aktiv verksamhet kvar.

Vad gäller realisationsvinster så innebär det en nackdel för danska holdingbolag då den danska regleringen jämförd med reglerna i Nederländerna, kräver ett treårigt aktieinnehav för skattefrihet. Dock är skattefria realisationsvinster

---

⁴³ Artikel. 5.

⁴⁴ Artikel 2.

⁴⁵ Hultman, a.a. s. 489.

oberoende av andelsinnehav vilket är en fördel jämfört med Nederländerna som kräver ett 5 % i aktieinnehav för skattefrihet.

Avslutningsvis har Nederländerna ingen CFC-lagstiftning, vilket är en klar fördel. Danmark i sin tur har dock en CFC-lagstiftning som, under vissa förutsättningar, kan bli tillämplig.⁴⁶

---

⁴⁶ Hultman, a.a. s. 489f.

4.Svensk internrättslig reglering av utdelning från utländska dotterbolag

Efter redogörelsen ovan angående regleringen av holdingbolag i Danmark och Nederländerna skall jag nu kommentera hur utdelning från ett danskt eller nederländskt holdingbolag beskattas i Sverige, under förutsättning att utdelningen remitteras hit.

Den främsta frågeställningen är naturligtvis om det är möjligt att remittera utdelningar från danska respektive nederländska holdingbolag till bolag i Sverige skattefritt.

4.1 Sveriges beskattningsrätt

Sverige grundar sin beskattningsrätt på hemvistprincipen, vilket innebär att fysiska eller juridiska personer som har tillräcklig anknytning till Sverige beskattas för samtliga erhållna inkomster. Svensk internationell skatterätt innehåller dessutom en distinktion mellan å ena sidan obegränsad skattskyldighet, och andra sidan begränsad skattskyldighet. Obegränsat skattskyldiga⁴⁷ är skattskyldiga i Sverige för samtliga inkomster. Begränsat skattskyldiga⁴⁸ är däremot endast skattskyldiga i Sverige för näringsinkomst som kan härledas till fastighet eller fast driftsställe här i landet.⁴⁹

Ett utländskt dotterbolag såsom ett holdingbolag i Danmark eller Nederländerna är således begränsat skattskyldigt i Sverige. Skattskyldigheten omfattar då endast näringsinkomst som är hänförlig till fastighet eller fast driftsställe i Sverige.

Ur ett skatterättsligt perspektiv är det vid etablering av ett danskt eller nederländskt holdingbolag av avsevärd betydelse för det svenska moderbolaget om holdingbolaget är att betrakta som utländsk juridisk person eller utländskt bolag enligt svensk intern rätt, eftersom den svenska CFC-lagstiftningen kan bli tillämplig om det danska eller nederländska holdingbolaget anses utgöra en utländsk juridisk person.⁵⁰

---

⁴⁷ De skattesubjekt som är juridiska personer och obegränsat skattskyldiga finns uppräknade i 6 kap. 3-6 §§ IL.

⁴⁸ 6 kap. 7-11 §§ IL.

⁴⁹ Dahlberg, Mattias: ”Svensk skatteavtalspolitik och utländska basbolag”, Iustus Förlag AB, Uppsala 2000, s. 127.

⁵⁰ Pelin, Lars: ”Internationell skatterätt”, Studentlitteratur, Lund 2000, s. 55.

4.2 Distinktionen mellan begreppen utländsk juridisk person och utländskt bolag

I 6 kap. 8 § IL finns en definition av begreppet utländsk juridisk person. Med begreppet utländsk juridisk person avses en sammanslutning som enligt lagstiftningen i den stat där den är hemmahörande kan förvärva rättigheter, ikläda sig skyldigheter och föra talan inför domstolar och andra myndigheter samt över vars förmögenhetsmassa de enskilda delägarna inte fritt kan förfoga.

En utländsk juridisk person kan även utgöra ett utländskt bolag om en av följande förutsättningar är uppfylld:

- den utländska juridiska personen beskattas i den stat där den hör hemma, och beskattningen är likartad med den som gäller för svenska aktiebolag (6 kap. 9 § IL), eller
- den utländska juridiska personen är hemmahörande och skattskyldig till inkomstskatt i någon av de stater med vilka Sverige har ingått skatteavtal, om personen omfattas av avtalets regler om begränsning av beskattningsrätten och har hemvist i denna stat enligt avtalet (6 kap. 10 § IL).⁵¹

Med den första förutsättningen, likartad beskattning, anses en direkt skatt om ca 10 - 15 %. Den andra förutsättningen går inom doktrinen under begreppet den "vita listan".⁵² Detta innebär att en utländsk juridisk person med hemvist i en stat utanför den "vita listan", och som inte är underkastad en likartad beskattning i den stat där den är hemmahörande, inte är att anse som ett utländskt bolag, utan som en utländsk juridisk person, enligt svensk intern rätt.

Holdingbolag i Danmark respektive Nederländerna omfattas av begreppet utländsk juridisk person i enlighet med 6 kap. 8 § IL eftersom holdingbolag är sammanslutningar som enligt lagstiftningen i Danmark och Nederländerna kan förvärva rättigheter, ikläda sig skyldigheter och föra talan inför domstolar och andra myndigheter samt över vars förmögenhetsmassa de enskilda delägarna inte fritt kan förfoga. Frågan blir då automatiskt om danska respektive nederländska holdingbolag även omfattas av begreppet utländska bolag.

Eftersom Sverige ingått dubbelbeskattningsavtal med både Danmark och Nederländerna enligt den "vita listan" skall de upprättade holdingbolagen i Danmark och Nederländerna klassificeras som utländska bolag. Detta bekräftas även i praxis, där en bolagsform omfattas av dubbelbeskattningsavtalens

---

⁵¹ Se Rabe, Gunnar: "Skattelagstiftning 00:1", Norstedts Juridik, Stockholm 2000, s. 26f., för en förteckning över de stater med vilka Sverige ingått skatteavtal.

⁵² Dahlberg (2000), a.a. s. 143.

tillämpningsområde, för de fall bolagsformen ej uttryckligen har uteslutits.⁵³ Varken danska eller nederländska holdingbolag är uteslutna från respektive dubbelbeskattningsavtal med Sverige.

Konklusionen av detta blir att eftersom Sverige ingått dubbelbeskattningsavtal med både Danmark och Nederländerna samt att holdingbolag inte uteslutits från något av avtalens tillämpningsområde skall holdingbolag i både Danmark och Nederländerna anses utgöra utländska bolag enligt 6 kap. 10 § IL.

4.3 Den svenska CFC-lagstiftningen

Vid utlandsetablering via ett utländskt holdingbolag som inte är att anse som ett utländskt bolag, enligt 6 kap. 9-10 §§ IL, utan istället anses utgöra en utländsk juridisk person, kan svenska delägare bli direkt skattskyldiga för den utländska juridiska personens inkomster. Beskattningen sker då på delägarnivå⁵⁴, oavsett om vinsten delas ut eller inte (6 kap. 13-16 §§ IL). I Sverige hemmahörande delägare är skattskyldig om det vid utgången av året före taxeringsåret dels minst tio procent av den juridiska personens kapital eller röstetal för samtliga andelar i den juridiska personen innehades av antingen delägaren själv eller av en krets av personer i vilken delägaren ingår och vilken består av en fysisk eller juridisk person, dels minst hälften av kapitalet eller röstetalet innehades eller kontrollerades, direkt eller indirekt, av i Sverige obegränsat skattskyldiga personer (6 kap. 15 § IL).⁵⁵

Dessa regler, som utgör den svenska CFC-lagstiftningen, innebär en genomsyn av den utländska juridiska personen i syfte att förhindra obehöriga skatteförmåner.

Slutligen skall det nämnas att de svenska CFC-reglerna endast träffar direkta innehav, vilket har stor betydelse om det finns ett mellanliggande holdingbolag i t.ex. Danmark eller Nederländerna, som utgör ett utländskt bolag enligt svensk intern rätt, varav den underliggande utländska juridiska personen inte träffas av de svenska CFC-reglerna.⁵⁶

4.4 Inkomster från utländska dotterbolag

Vinsthemtagning kan upp bäras i olika former, varav vinst efter beskattning i det utländska dotterbolaget som remitteras till Sverige som utdelning är den vanligast formen. Vinsten kan naturligtvis även remitteras till Sverige i form av

---

⁵³ RÅ 1996 ref 84. Här gällde det dock Luxemburgska fondbolag.

⁵⁴ Jämför delägarbeskattningen för ett svenskt handelsbolag.

⁵⁵ Pelin, a.a. s.56ff.

⁵⁶ Mattsson, Nils: "CFC-lagstiftningen och reglerna i 7 § 8 mom. 6 och 7st. SIL. Några kritiska synpunkter", SN 2000, s. 232f.

realisationsvinst vid avyttring av dotterbolagsaktierna, vilket dock inte skall behandlas i denna uppsats.

Att överföra medel genom affärsmässiga överenskommelser såsom lån, räntebetalningar, royaltyersättning eller fördelning av gemensamma kostnader, s.k. management/service fees kommer inte heller att behandlas i denna uppsats.

4.5 Beskattning i Sverige av utdelning från utlandet

Regleringen av skattefrihet för svenska bolag vid utdelning från utländska juridiska personer finner man i 24 kap. 20-22 §§ IL. Bestämmelserna består dels av en huvudregel, dels en presumptionsregel samt en undantagsbestämmelse som är en följd av Sveriges implementering av EU:s moder-dotterbolagsdirektiv.

4.5.1 Huvudregel

Huvudregeln i 24 kap. 20 § IL lyder som följer:

Utdelning på andelar i en utländsk juridisk person skall inte tas upp av ett svenskt företag om:

1. utdelningen inte skulle ha tagits upp om den utdelande juridiska personen hade varit svensk, och
2. inkomstbeskattningen av den utländska juridiska personen är jämförlig med inkomstbeskattningen av ett svenskt företag med motsvarande inkomster.

Förutsättningen ” jämförlig inkomstbeskattning ” går inte att jämföra med ”likartad beskattning ” i 6 kap. 9 § IL. Förutsättningen ”jämförlig beskattning” ställer högre krav på att överensstämja med den svenska beskattningen. Enligt förarbetena skall ett fiktivt beskattningsunderlag fastställas för det utdelande företaget. Det fiktiva beskattningsunderlaget skall multipliceras med 15 % och jämföras med det faktiska skatteuttaget. Om den faktiskt erlagda skatten överstiger eller är lika med det framräknade beloppet anses bolaget vara jämförligt beskattat.⁵⁷

Således är det den sammanlagda skatt som i någon stat erlagts på de inkomster som ingår i det fiktiva beskattningsunderlaget, som skall beaktas vid jämförlighetsbedömningen. Den faktiska beskattningen, i både Danmark och Nederländerna, under givna förutsättningar, är noll varvid de inte är underkastade en jämförlig beskattning.

Kravet på en jämförlig beskattning innebär dock inte att holdingbolaget nödvändigtvis skall underkastats beskattningen i Danmark eller Nederländerna,

---

⁵⁷ Prop. 1990/91:107 s. 29.

dvs där det utdelande bolaget har hemvist. Om det utdelande bolaget mottagit utdelningen från ett underliggande bolag och inkomsten där underkastats en jämförlig beskattning, kvalificerar detta för skattefri utdelning i Sverige.⁵⁸

I några fall kan skattefrihet påräknas trots att jämförlig beskattning om lägst 15 procent inte skett, t.ex. om utdelningen utgörs av enstaka reavinster som undantagits från beskattning i den andra staten, t.ex. reavinst vid överlåtelse av anläggningsfastighet. Skattefriheten medges dock inte om utlandsverksamheten är inriktad på att skapa lågbeskattade eller skattefria reavinster, som i vårt fall.⁵⁹

4.5.2 Presumptionsregel

Presumptionsregeln i 24 kap. 21 § IL lyder i sin tur som följer: förutsättningen i 24 kap. 20 § p.2 IL, dvs jämförlig beskattning, skall presumeras vara uppfylld om:

1. den utländska juridiska personen hör hemma i ett av de länder med vilka Sverige har ingått ett skatteavtal som inte är begränsat till att omfatta vissa inkomster,
2. den juridiska personens inkomster har uppkommit i näringsverksamhet i Sverige eller i något avtalsland, och
3. inkomsterna beskattas med en inkomstskatt som normalt tillämpas på juridiska personer i det land eller de länder där näringsverksamheten bedrivs.

Sverige har ingått skatteavtal med både Danmark och Nederländerna, enligt ovan, varav den första och andra förutsättningen är uppfyllda.

Vidare får bolagsskatten i både Danmark och Nederländerna anses utgöra en normal inkomstskatt. Enligt förarbetena skall dock vad som anses som normal inkomstskatt avgöras utifrån den gängse beskattningen i den andra staten och inte genom en jämförelse med beskattningen för svenska förhållanden.⁶⁰

Bolagsskatten i Danmark och Nederländerna är 30 % respektive 35 %. Under vissa förutsättningar är dock utdelningar samt realisationsvinster skattebefriade, dvs ingen skatt tas ut, varvid inkomstskatten inte kan anses vara normal. Det är således den effektiva beskattningen, och inte den nominella, som räknas.

Slutsatsen blir således att varken danska eller nederländska holdingbolag kan presumeras vara underkastade en jämförlig beskattning, vilket krävs för att ett svenskt moderbolag skall kunna motta utdelning skattefritt.

---

⁵⁸ Prop. 1990/91:107 s. 30.

⁵⁹ Kjell, Kurt-Göran: "Skattefrihet för svenska företag för utdelning från utländska juridiska personer enligt 7 § 8 mom. SIL", SvSkT 5/97, s. 473.

⁶⁰ Prop. 1993/94:234 s. 72.

4.5.3 Moder-dotterbolagsdirektivet

EU:s moder-dotterbolagsdirektiv⁶¹, avseende skattefria utdelningar från bolag i annan EU-stat, har implementerats genom införandet av 24 kap. 22 § IL och aktualiseras således då utdelning lämnas mellan bolag i olika medlemsstater inom EU. Förutsättningarna för skattefria utdelningar är följande: ett moderbolag är frikallat från skattskyldighet för utdelning på aktier i ett bolag i annan EU-stat, om innehavet i bolaget motsvarar 25 % av aktiekapitalet. Vidare har lagstiftaren lagt till ytterligare en förutsättning. Det utländska bolaget skall vara underkastat en inkomstbeskattning som är jämförlig med den som ett motsvarande svenskt företag skulle utsatts för.⁶² Förutsättningarna för jämförlig beskattning överensstämmer med de krav som ställs i 24 kap. 20 § IL.

Både danska och nederländska holdingbolag faller inom de associationsformer som anges i bilaga 24.1 (24 kap. 22 § 2 st p.1 IL) men är dock, som ovan påpekats, inte underkastade en inkomstbeskattning som är jämförlig med den beskattning som ett motsvarande svenskt bolag skulle underkastats, varvid utdelningen skall beskattas i Sverige.

4.5.4 Avräkning av utländsk skatt

Trots att kravet på jämförlig beskattning inte är uppfyllt finns det en möjlighet att erhålla skattelättnad enligt intern svensk lagstiftning. Under förutsättning att övriga villkor, förutom jämförlig beskattning, för att erhålla skattefrihet för mottagen utdelning är uppfyllda, kan avräkning medges enligt 1 § 3 st lagen(1986:468) om avräkning av utländsk skatt. Avräkningen medges från skyldighet att erlägga statlig inkomstskatt med ett belopp som motsvarar tretton procent av utdelningens bruttobelopp. Schematiskt vidmakthålls därmed en svensk beskattning av utdelningsinkomsten om femton procent.⁶³

Kommentar

Beträffande utdelningar från danska respektive holländska holdingbolag kommer dessa inte att följa normalfallet, dvs vara skattefria, utan istället vara skattepliktiga för ett mottagande svenskt bolag.

Detta antagande motiveras, i enlighet med lagtexten, med att holdingbolaget inte anses vara jämförligt beskattat, samt att bolagets verksamhet är inriktad på att skapa låg- eller obeskattade vinster. För det fall att holdingbolagets inkomster har beskattats med en jämförlig skattesats i ett underliggande bolag, kan dock utdelningen komma att bli skattefri för det svenska företaget.

---

⁶¹ Artikel 4.

⁶² Tivéus, Ulf (red.): ”Internationella skattehandboken”, Kristianstad 1997, s. 148f.

⁶³ Pelin, a.a. 242.

Sammanfattningsvis kan det framhållas att det tillfälle då det är fördelaktigt med vinsthemtagnings i form av skattefri utdelning, föreligger när den effektiva skattebelastningen i dotterbolagslandet är lägre än i Sverige, men ändå är tillräckligt hög för att anses jämförbar, så mottagande utdelning blir skattefri.

Slutsatsen blir således att det inte går att undvika beskattning i Sverige för inkomster som utdelning från holdingbolaget. Detta innebär att jag inte vidare kommer att behandla detta som en fördel vid upprättandet av ett mellanliggande holdingbolag i ägarstrukturen. Trots detta skall det erinras att det svenska bolaget endast beskattas med 15 procent efter avräkning enligt lagen om avräkning av utländsk skatt, som i och för sig är en betydande fördel.

Om utdelningen är skattepliktig i Sverige, som i vårt fall, kan den dock bli skattefri eller reduceras enligt ett eventuellt dubbelbeskattningsavtal mellan länderna.

4.6 Regleringen i det nordiska respektive nederländska dubbelbeskattningsavtalet

När man konstaterat att utdelningen är skattepliktig i Sverige, som i vårt fall, får man inte glömma att utdelningen kan bli skattefri för mottagaren p.g.a. bestämmelser i dubbelbeskattningsavtalet med det land som utdelningen kommer ifrån, dvs antingen Danmark eller Nederländerna.

4.6.1 Det svenska dubbelbeskattningsavtalet med Nederländerna

Det följer av artikel 24 punkt 1 d i dubbelbeskattningsavtalet mellan Sverige och Nederländerna att huvudvillkoret för skattefri utdelning, från bolag med hemvist i Nederländerna till bolag med hemvist i Sverige, är att utdelningen skulle ha varit undantagen från beskattning enligt svensk lagstiftning, om båda bolagen hade varit svenska.⁶⁴ Skattefrihet medges dock endast om ett eller flera av nedanstående villkor dessutom är uppfyllda, nämligen att:

1. den vinst av vilken utdelningen betalas har – i Nederländerna eller annorstädes – underkastats en beskattning som motsvarar minst 15 % av nettovinsten beräknad enligt svenska regler,
2. utdelningen utgörs av inkomst eller reavinst som hade varit skattefri i Sverige om den hade förvärvats direkt av bolaget med hemvist i Sverige,
3. utdelningen utgörs av reavinst på grund av överlåtelse av aktier i ett bolag till den del tillgångarna i detta bolag, om dessa i stället överlåtits, hade resulterat i

---

⁶⁴ Lag (1992:17) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Nederländerna.

- en reavinst som – om den hade förvärvats direkt av det svenska bolaget – hade varit undantagen från beskattning i Sverige,
4. utdelningen utgörs av reavinst på grund av överlåtelse av aktier i ett bolag med hemvist i Nederländerna, till den del tillgångarna i detta bolag inte direkt eller indirekt utgörs av ett fast driftsställe eller fast egendom i en tredje stat, eller av aktier i ett bolag med hemvist i en tredje stat och till den del vinstmedel i bolaget med hemvist i Nederländerna inte utgörs av inkomst eller reavinst hänförlig till sådana tillgångar.

Om ingen av dessa fyra ytterligare förutsättningar är uppfyllda beskattas utdelningen i Sverige, dock skall Sverige från skatten på utdelningen avräkna ett belopp motsvarande 10 procent av utdelningens bruttobelopp.

Ett nederländskt holdingbolag uppfyller, i vårt fall, ingen av dessa fyra förutsättningar varvid utdelningen skall beskattas i Sverige. Således gör inte heller dubbelbeskattningsavtalet utdelningen skattefri.

4.6.2 Det nordiska dubbelbeskattningsavtalet

I vad mån utdelning från ett danskt bolag är skattefri avgörs av bestämmelserna i intern svensk rätt eftersom det nordiska avtalet helt saknar regler om skattefrihet för utdelning som erhålls av svenska bolag från nordiska dotterbolag.⁶⁵ Som ovan påpekats går det inte att remittera utdelning till ett svenskt moderbolag utan beskattning, enligt intern svensk rätt, med undantag av en viss avräkning.

---

⁶⁵ Lag (1996:1512) om dubbelbeskattningsavtal mellan de nordiska länderna

5. Möjligheter och fördelar med ett utländskt holdingbolag i ägarstrukturen.

Vid bedömning av möjligheter och fördelar med ett danskt eller nederländskt holdingbolag i ägarstrukturen kommer jag att använda mig av en exemplifiering av ett antal olika ägarstrukturer med ömsom Danmark och ömsom Nederländerna som holdingbolagsstater.

Som ovan behandlats finns det ingen möjlighet att remittera utdelningar från det utländska holdingbolaget till det svenska moderbolaget utan att någon skatt tas ut i Sverige. Dock kan en viss del av beskattningen avräknas enligt den svenska avräkningslagen eller tillämpligt dubbelbeskattningsavtal. Med detta konstaterande vill jag bara påpeka att transaktioner av denna karaktär inte kommer att behandlas i avsnittet nedan.

5.1 Tax deferral

Eftersom Sverige tillämpar hemvistprincipen, som påvisats ovan, är ett bolag i Sverige obegränsat skattskyldigt för all inkomst världen över, dvs exempelvis utdelningar från utländska dotterbolag samt realisationsvinster vid avyttring av utländska dotterbolag. Genom att skjuta in ett danskt eller nederländskt holdingbolag som ett mellanliggande bolag så att vinstmedel, i form av utdelning och/eller realisationsvinster vid försäljning av det utländska dotter-dotterbolaget, mottas och uppsamlas i det danska eller nederländska bolaget, där det, under vissa förutsättningar, inte beskattas uppskjuts beskattningen av inkomster som i annat fall omedelbart skulle underkastats en beskattning i Sverige.⁶⁶

Denna uppskjutna beskattning som sker genom att vinstmedlen uppsamlas i det utländska holdingbolaget definieras enligt engelsk terminologi för "tax deferral". De obeskattade vinstmedel som uppsamlas i det danska eller holländska holdingbolaget blir således inte skattepliktiga förrän de remitterats till Sverige via utdelning eller dylikt, under förutsättning att villkoren för skattefrihet i Danmark eller Nederländerna är uppfyllda.⁶⁷

---

⁶⁶ Dahlberg (2000), a.a. s. 29

⁶⁷ ib.

5.1.1 Exempel på tax deferral

Exempel I. Utdelning från ett bolag i Malaysia till holdingbolaget i Danmark

Ägarstrukturen är som följande: Ett svenskt bolag äger ett danskt holdingbolag som i sin tur äger ett bolag i Malaysia. Samtliga bolag är helägda. Syftet bakom detta exempel av ägarstruktur är att det danska holdingbolaget skall kunna motta utdelning skattefritt från det lukrativa malaysiska bolaget.

Ett danskt holdingbolag kan skattefritt motta utdelning från ett utländskt dotterbolag under följande förutsättningar: för det första skall det danska holdingbolaget äga minst 25 % av aktiekapitalet i dotterbolaget under en tolv månadersperiod. Enligt det andra villkoret får inte dotterbolagets, dvs det malaysiska bolagets verksamhet huvudsakligen vara av finansiell natur om det samtidigt är föremål för låg beskattning.

Om vi nu ponerar att dessa förutsättningar och villkor är uppfyllda blir utdelningen från det malaysiska bolaget till det danska holdingbolaget skattefritt. Det utgår inte heller någon kupongskatt på utdelningen från bolaget i Malaysia enligt det danska dubbelbeskattningsavtalet med Malaysia.⁶⁸

Exempel II. Reavinst för det nederländska holdingbolaget vid avyttring av aktierna i ett svenskt dotterbolag.

Ett svenskt moderbolag äger ett nederländskt holdingbolag, som i sin tur äger ett svenskt bolag. Samtliga bolag är helägda. Syftet med denna ägarstruktur är att det holländska bolaget skall kunna avyttra sina aktier i det svenska dotterbolaget, som är ett högt värderat IT-bolag, skattefritt.

Enligt nederländsk intern lagstiftning är alla nederländska bolag befriade från skatt på reavinster vid avyttring av kvalificerade aktieinnehav. Som ovan nämnts kvalificerar, både aktieinnehav i nederländska och utländska bolag, för skattefrihet om aktieinnehavet uppgår till minst 5% av aktiekapitalet. Ett annat villkor är att aktieinnehavet inte får utgöra en omsättningstillgång hos aktieägaren. För att aktieinnehav i utländska bolag skall komma i åtnjutande av ”participation exemption” skall ytterligare två villkor vara uppfyllda: för det första skall det utländska bolaget vara underkastat en statlig inkomstbeskattning i den stat där bolaget har sin skatterättsliga hemvist. Skattesatsen storlek saknar dock betydelse. Det andra villkoret tar sikte på verksamheten i det utländska bolaget, inkomsterna i det ägda bolaget får inte vara passiva.

Om vi nu antar att dessa, ovan nämnda, förutsättningar för kvalificerat aktieinnehav, dvs ”participation exemption”, är uppfyllda är reavinsten som

---

⁶⁸ Steenholdt/Josephsen, a.a. s. 152.

uppkommit genom avyttring av aktierna i det svenska dotterbolaget skattefria för det nederländska holdingbolaget.

Kommentar

Detta var två exempel som ger utrymme för att begagna sig av antingen ett danskt eller nederländskt holdingbolag, ur ett koncernperspektiv, för att samla upp vinstmedel som realisationsvinster och utdelningar, utan någon extra skattebelastning, för att sedan låta holdingbolaget agera som koncernens bank för att finansiera nyinvesteringar för obeskattade medel. Det svenska moderbolaget kommer sålunda undan den ekonomiska dubbelbeskattningen. Mera allmänt kan det påpekas att den skattskyldige får ett större kapital att röra sig med om det förblir obeskattat, dvs den sammanlagda investeringsförmågan blir större. Uppsamlade vinstmedel i holdingbolag kan även överföras till bolag placerade i skatteparadis.

För Sverige innebär en uppskjutning av beskattning en motsvarande minskning av skatteintäkterna. Sverige får därmed ett mindre kapital att finansiera de offentliga utgifterna. Det finns även en risk att de obeskattade vinstmedlen investeras i en tredje stat. Detta innebär ett definitivt bortfall av beskattningsunderlag eftersom det då inte längre är frågan om en uppskjutning av beskattningen.⁶⁹

5.2 Undvikande av den svenska CFC-lagstiftningen

Som ovan behandlats träffar den svenska CFC-lagstiftningen endast direkta innehav i utländska juridiska personer.

Exempel på undvikande av den svenska CFC-lagstiftningen

Ägarstrukturen ser ut som följer: ett svenskt bolag, äger ett danskt holdingbolag, som i sin tur äger ett bolag på Cayman-öarna. Samtliga bolag är helägda.

Syftet med denna ägarstruktur är att undvika den svenska CFC-lagstiftningen som blivit tillämplig om det svenska bolaget ägt bolaget på Cayman-öarna direkt eftersom bolaget på Cayman-öarna anses vara en utländsk juridisk person enligt svensk intern rätt varvid det svenska moderbolaget blir löpande beskattat för vinsten i bolaget på Cayman-öarna.

Det mellanliggande danska bolaget anses däremot utgöra ett utländskt bolag vilket inte omfattas av den svenska CFC-lagstiftningen. Genom att skjuta in ett danskt holdingbolag mellan det svenska moderbolaget och bolaget på Cayman-öarna undgår det svenska moderbolaget en tillämpning av de svenska CFC-reglerna.

---

⁶⁹ Dahlberg (2000), a.a. s. 29f.

Det svenska moderbolagets innehav i bolaget på Cayman-öarna anses inte längre utgöra ett direkt innehav eftersom det danska bolaget är placerat mellan det svenska moderbolaget och bolaget på Cayman-öarna i ägarstrukturen samt att alla bolag är helägda. Således är det endast det innehav som ägs direkt från Sverige som kan beskattas enligt de svenska CFC-reglerna

Ovan nämnda exempel med ett danskt holdingbolag som ett mellanliggande bolag för att undvika den svenska CFC-lagstiftningen gäller även om det mellanliggande bolaget utgörs av ett nederländskt holdingbolag.

Kommentar

Genom att skjuta in ett danskt eller nederländskt holdingbolag, som utgör utländska bolag enligt svensk intern rätt, som ett mellanliggande bolag, undviker de svenska delägarna att bli löpande beskattade av den underliggande utländska juridiska personens inkomster. Detta åstadkoms genom att den svenska CFC-lagstiftningen endast är tillämplig på direkta innehav.

5.3 Undvikande av kupongskatt

5.3.1 Undvikande av kupongskatt vid utdelning från svenskt dotterbolag till bolag (utl.jur.person) i skatteparadis

Enligt svensk rätt tas en statlig kupongskatt ut på utdelningar som görs till utländska juridiska personer. Denna s.k. kupongskatt regleras i Kupongskattelagen⁷⁰. Kupongskatten är en definitiv källskatt och utgår för utdelning på aktie i svenskt aktiebolag enligt 1 § Kupongskattelagen. Enligt 4 § Kupongskattelagen föreligger skattskyldighet för utdelningsberättigad om denne är en utländsk juridisk person. Kupongskatten utgår med 30 procent av utdelningens bruttobelopp enligt 5 § Kupongskattelagen.⁷¹

---

⁷⁰ Kupongskattelag (1970:624).

⁷¹ Kupongskattelagen har dock varit föremål för en översyn, där utredningen föreslår att den nu gällande kupongskatten på utdelning till begränsat skattskyldiga föreslås bli ersatt av en särskild utdelningsskatt. Det skall även nämnas att regeringen föreslagit att kupongskatten på utdelningar till utländska bolag skall avskaffas i vissa fall vid näringsbetingade innehav av aktier eller andelar i svenska bolag. En förutsättning för skattefrihet är att mottagaren av utdelning är ett utländskt bolag enligt definitionen i 16 § 2 mom. andra eller tredje styckena SIL. Dahlberg (2000), a.a. s. 162f. och 369.

Exempel

Förutsättningarna är följande. Ett svenskt aktiebolag ägs till 100 % av ett danskt holdingbolag, vilket i sin tur ägs av ett bolag på Guernsey. Samtliga bolag är helägda.

Syftet med konstruktion är att på ett legitimt sätt föra ut pengar från det svenska bolaget till bolaget på Guernsey utan att drabbas av kupongskatt på utdelningen. Om det svenska bolaget hade ägts direkt av bolaget på Guernsey skulle utdelningen blivit föremål för en kupongskatt om 30 % eftersom bolaget anses utgöra en utländsk juridisk person enligt 6 kap. 9-10 §§ IL, dvs Sverige har inget dubbelbeskattningsavtal med Guernsey samtidigt som beskattningen av bolaget på Guernsey inte heller är likartad den svenska beskattningen. Därmed omfattas inte utdelningen av befrielsen från kupongskatt i 4 § 6 st Kupongskattelagen.

Däremot anses det danska bolaget utgöra ett utländskt bolag och omfattas därmed av befrielsen från kupongskatt i enlighet med 4 § 5 och 6 st. Kupongskattelagen. Således utgår ingen kupongskatt på utdelningar från ett svenskt bolag till ett danskt holdingbolag.

Vad gäller kupongskatt på utdelningar lämnade från ett danskt bolag till ett utländskt bolag så är dessa utdelningar inte underkastade någon kupongskatt under förutsättning att mottagaren av utdelningen innehar minst 25 % av aktiekapitalet i det danska bolaget under ett år. Detta gäller även om det mottagande bolaget är lågbeskattat eller ligger utanför EU. Under dessa förutsättningar utgår det således inte heller någon kupongskatt på utdelningen från det danska bolaget till bolaget på Guernsey.

Vad gäller själva utdelningen från det svenska dotter-dotterbolaget till det danska holdingbolaget är denna skattefri om det danska holdingbolaget äger minst 25 % av aktiekapitalet under ett år i det svenska dotter-dotterbolaget samtidigt som detta inte lågbeskattat och bedriver huvudsakligen finansiell verksamhet. Är dessa förutsättningar uppfyllda blir utdelningen skattefri i Danmark.

Kommentar

Anledningen till att skjuta in det danska holdingbolaget i ägarstrukturen är således att det danska holdingbolaget skall motta utdelningar skattefritt samt kunna föra utdelningen vidare till ett bolag i ett skatteparadis utan att erlägga någon kupongskatt.

5.3.2 Undvikande av kupongskatt på utdelningar från utländsk juridisk person till ett svenskt moderbolag.

Förutsättningarna är följande: Ett svenskt bolag äger ett danskt holdingbolag som i sin tur äger ett bolag i Malaysia. Alla bolag är helägda. Syftet med denna ägarstruktur är att undvika kupongskatt på utdelningen från bolaget i Malaysia till det svenska bolaget.

Genom att använda sig av ett mellanliggande danskt holdingbolag så blir det danska dubbelbeskattningsavtalet med Malaysia tillämpligt vilket stadgar att ingen kupongskatt skall tas ut.⁷² När sedan utdelningen remitteras till det svenska bolaget via det danska bolaget blir EU:s moder-dotterbolagsdirektiv⁷³ tillämpligt, som i sin tur stadgar att ingen kupongskatt utgår, under förutsättning att det svenska moderbolaget äger 25 % av kapitalet i det utdelande bolaget.

Hade utdelningen inte gått via det danska holdingbolaget så hade kupongskatt utgått eftersom Sverige saknar dubbelbeskattningsavtal med Malaysia, samt att Malaysia inte är en medlemsstat i EU, varför EU:s moder-dotterbolagsdirektiv inte blivit tillämpligt.

---

⁷² Steenholdt/Josephsen, a.a. s. 152.

⁷³ Artikel 5 och 6.

6. Skadlig skattekonkurrens

Jag har ovan pekat på vad den danska respektive nederländska regleringen av holdingbolag består av och vilka konsekvenserna kan bli när ett svenskt moderbolag begagnar sig av ett danskt eller nederländskt holdingbolag i ägarstrukturen. Att etablera ett holdingbolag i antingen Danmark eller Nederländerna innebär många skatteförmåner. Konsekvensen av den skatteförmånliga regleringen i Danmark och Nederländerna blir naturligtvis att dessa stater drar till sig svenska, men även andra utländska investeringar, som annars skulle placerats i andra stater.

Frågan är då om den danska respektive nederländska regleringen av holdingbolag bidrar till skadlig skattekonkurrens, som i sin tur har uppmärksamats en längre tid av både EU samt OECD och som för närvarande bedriver ett omfattande arbete med att komma tillrätta med detta aktuella problem. I doktrinen går det även att finna åsikter som att skattekonkurrens mellan stater faktiskt är nyttig och välbehövlig, liknande den fria konkurrensen mellan företag, vilket även kommer att diskuteras.

Vidare kommer det även diskuteras vad Sverige internt kan göra åt den del av den internationella skattekonkurrensen som är skadlig.

6.1 Konsekvenser som en följd av skadlig skattekonkurrens

Frågeställningen som först måste avgöras är om den internationella skattekonkurrensen i vissa fall kan anses som skadlig.

Brace-Milnes pekar på att konkurrens i allmänhet är något eftersträvanvärt som gör att ekonomierna utvecklas framåt. Följaktligen skulle inte konkurrens mellan olika länder vara annorlunda. Internationell skattekonkurrens är nyttig, då den sätter press på stater att ha sunda statsfinanser och ger skattskyldiga möjlighet att sänka sina skattekostnader.⁷⁴ Denna ståndpunkt får nog dock anses tillhöra en minoritet. Trots detta anser jag att det ligger lite i vad Brace-Milnes anser. Argumenten ligger i tiden då territoriella områden upplöses och globaliseringen är ett faktum. Dock är jag medveten om riskerna med en alltför långtgående internationell skattekonkurrens.

När ett land förlorar företag till andra länder måste slutsatsen bli att det landets skatteunderlag minskar samt att arbetstillfällena går förlorade. Skulle det första landet i sin tur sänka sina skatter för att på så sätt behålla sina företag eller locka

---

⁷⁴ Bracewill-Milnes, a.a. s. 86.

till sig nya utifrån, då är faran uppenbar att en ond spiral bildas med lägre och lägre skatter, vilket leder till att staterna konkurrerar ut varandra så att vissa skatteintäkter försvinner helt och hållet. Detta problem har uppmärksammats i debatten under begreppet ”the race to the bottom”.⁷⁵

Förutom problemen bakom ”the race to the bottom” så föreligger det en avsevärd risk för snedfördelning av vilka grupper i samhället som kan utnyttja den internationella skattekonkurrensen. Mobila grupper av företag och arbetstagare kan utnyttja och dra fördel av den globala världsekonomin eftersom dessa grupper är förmögna att ”shoppa” efter det mest gynnsamma företagsklimatet. Stationära grupper, såsom exempelvis lågutbildad arbetskraft och fastigheter är inte förmögna att utnyttja den internationella skattekonkurrensen eftersom dessa grupper är hänvisade att stanna kvar i ursprungslandet. Detta i sin tur kommer att leda till en skatteförskjutning samt en misstro gentemot skattesystemet. Stater som förlorar företag och arbetstagare måste kompensera bortfallet av beskattningsunderlag. Troligtvis kommer compensationen att göras medelst höjda skatter för de stationära grupperna i samhället. Således sker en skatteförskjutning i de drabbade staterna från de globalt rörliga skattesubjekten till de nationellt stationära grupperna. Detta är i sin tur politiskt svårt att motivera och riskerar att leda till minskad lojalitet gentemot skattesystemet.

EU har förutom ovan nämnda problem pekat på att skadlig skattekonkurrens missgynnar sysselsättningen, minskar utrymmet att uppfylla andra gemenskapsmål samt hämmar de av EMU-skäl så viktiga ansträngningar att minska de offentliga underskotten.⁷⁶

Även OECD anför att skatteparadis och skattesystem som beskattar rörliga verksamheter betydligt lägre än andra stater, kan medföra skada genom att finansiella investeringar kanaliseras till stater med låg beskattning, en rättvis beskattning undergrävs, de skattskyldigas vilja att följa skattelagstiftningen i de stater de egentligen är hemmahörande i motverkas, större kostnader för både skattemyndigheter och skattskyldiga att följa skattelagstiftningen samt minskade skatteinkomsterna för vissa stater och därmed minskat utrymme för offentliga utgifter.⁷⁷

För att komma tillrätta med problemet med den internationella skattekonkurrens som bedöms som skadlig har EU och OECD utarbetat en Uppförandekod respektive en Skattekonkurrensrapport, i vilka det ges förslag på vad som anses

---

⁷⁵ Se tex. Pinto, a.a. s. 387.

⁷⁶ KOM (97) 495 slutlig 1.10.1997, ”I riktning mot skattesamordning inom Europeiska unionen, ett åtgärdsprogram för att angripa skadlig skattekonkurrens”. Meddelande från Kommissionen till Rådet, s. 2f.

⁷⁷ OECD:s Skattekonkurrensrapport, ”Harmful Tax Competition: An Emerging Global Issue”, Paragraf 30.

som skadlig skattekonkurrens samt vad som måste göras. Ett större samarbete mellan olika länders skatteförvaltningar har också inletts.

6.2 Övernationella respektive nationella motåtgärder

Motåtgärder av skadlig skattekonkurrens bedrivs på två plan, dels ett övernationellt, dels ett nationellt plan. Övernationella motåtgärder vidtas, främst inom EU och OECD, för att förmå medlemsstaterna att avskaffa lagstiftning som medför skadlig skattekonkurrens samt införa lagstiftning som motarbetar skadlig skattekonkurrens. Nationella motåtgärder vidtas av enskilda stater, genom intern lagstiftning, för att förhindra skattebortfall som uppkommer genom skadlig skattekonkurrens.

Som ovan påpekats har övernationella motåtgärder framförallt vidtagits inom EU och OECD. I denna uppsats kommer jag att främst koncentrera mig på EU:s Uppförandekod, eftersom denna behandlar utländska holdingbolag mer specifikt än vad OECD:s Skattekonkurrensrapport⁷⁸ gör. Tilläggas skall att både Danmark och Nederländerna är medlemmar i både OECD och EU, dock känns det som om EU besitter den största handlingskraften att göra något åt den skadliga skattekonkurrensen i länder som Danmark och Nederländerna.

Vid behandlingen av motåtgärder kommer jag att inleda med de övernationella motåtgärderna eftersom dessa är mer generella och inte pekar på en viss situation. Vidare kommer jag att behandla de nationella motåtgärderna, dvs vad Sverige internt kan göra för att komma åt den skadliga skattekonkurrensen. Under detta avsnitt kommer det även att diskuteras vad som kan göras inom dubbelbeskattningsavtalsrätten.

6.3 Övernationella motåtgärder

6.3.1 EU:s Uppförandekod

EU publicerade den 6 januari år1998 ett åtgärdspaket⁷⁹ mot skadlig skattekonkurrens i ett försök att dels minska snedvridningar på den inre

---

⁷⁸ OECD har ännu inte behandlat skadlig skattekonkurrens i form av holdingbolag, dock pågår det en utredning om danska och nederländska holdingbolag utgör skadlig skattekonkurrens.

⁷⁹ OJ C2 1998, "Package to tackle harmful tax competition".

marknaden, dels förhindra skattebortfall samt skapa fler arbetstillfällen genom skattestrukturer. De områden som avsågs var:

- företagsbeskattning
- beskattning av inkomster från sparande, samt
- frågan om källskatt på gränsöverskridande betalningar av räntor och royalties mellan företag.⁸⁰

Vad gäller gebitet företagsbeskattning så beslöt Ekofin-rådet, genom en resolution, den 1 december år 1997 att anta en Uppförandekod (eng. Code of Conduct) för företagsbeskattning.⁸¹ Uppförandekoden är en del av åtgärdsprogrammet och riktar sig mot ”...de åtgärder som har, eller kan få, en betydande inverkan på var inom gemenskapen ekonomisk verksamhet förläggs.”⁸²

EU har i och med sin Uppförandekod tagit ännu ett steg in på den direkta beskattningens område, vilket dock kommissionären Mario Monti dementerar är syftet med Uppförandekoden.⁸³ Naturligtvis är det så att EU tagit ett steg in på den direkta beskattningens område, detta fenomen skall dock inte diskuteras vidare i denna uppsats.

6.3.1.1 EU:s Uppförandekod och skadlig skattekonkurrens

Som påpekats ovan avser EU:s Uppförandekod åtgärder inom företagsbeskattningen som ”...har, eller kan få betydande inverkan på var inom gemenskapen ekonomisk verksamhet förläggs”.⁸⁴ Potentiellt skadliga skatteåtgärder, som omfattas av koden, är sådana som ”...innebär en påtagligt lägre effektiv beskattningsnivå, inbegripet nollbeskattning, än de som normalt tillämpas i medlemsstaten i fråga...”.⁸⁵

Vid bedömningen av om skatteåtgärder är skadliga bör det dessutom enligt Uppförandekoden även tas hänsyn till följande förutsättningar:⁸⁶

1. om förmånerna beviljas endast till dem som inte är bosatta i medlemsstaten i fråga eller beviljas beträffande transaktioner med personer som inte är bosatta där, eller

---

⁸⁰ Bäckström, Peter: ” Riksskatteverkets pågående undersökning av transaktioner riktade mot jurisdiktioner med låg skattenivå – ”Paradisprojektet” ”, SvSkT 5/2000, s.438ff.

⁸¹ OJ C2 1998, publicerad den 6 januari 1998. Nedan refererad till som ”EU:s Uppförandekod”. EU:s Uppförandekod är en del av ett ”Package to Tackle Harmful Tax Competition”, som också antogs av Ekofin-rådet den 1 december 1997.

⁸² Punkt A.

⁸³ Monti, Mario: ” The Climate is Changing ”, EC Tax Review 1998/1, s. 2f.

⁸⁴ Punkt A.

⁸⁵ Punkt B.

⁸⁶ ib.

2. om förmånerna är fullständigt avgränsade från den inhemska ekonomin så att de inte påverkar det nationella beskattningsunderlaget, eller
3. om förmånerna beviljas även om det inte förekommer någon egentlig ekonomisk verksamhet eller egentlig ekonomisk närvaro i den medlemsstat som erbjuder dessa skatteförmåner, eller
4. om reglerna för beräkning av vinsten från en verksamhet inom en multinationell företagsgrupp avviker från internationellt vedertagna principer, särskilt de regler som antagits av OECD, eller
5. om det inte finns några möjligheter till insyn i skatteåtgärderna, inbegripet om lagstiftningen tillämpas mindre strikt och utan insyn på administrativ nivå.

Vid en bedömning om det föreligger en potentiellt skadlig skatteåtgärd utgår man således från om skatteåtgärden har, eller kan få, betydande inverkan på var inom gemenskapen ekonomisk verksamhet förläggs samt om skatteåtgärden medför en påtagligt lägre effektiv beskattningsnivå än de som normalt tillämpas i ifrågavarande medlemsstat och därmed omfattas av Uppförandekoden. Till hjälp för bedömningen om det föreligger en skadlig skatteåtgärd begagnas även punkterna 1-5. Uppräkningen är dock inte uttömmande samtidigt som hänsyn endast "bör" tas till kriterierna.

Det skall dock inte föregås att det vid bedömningen även skall tas hänsyn till skatteåtgärdernas effekter på andra medlemsstater samt om skatteåtgärderna används för att stödja den ekonomiska utvecklingen i bestämda regioner och om skatteåtgärderna då även är proportionerliga och ändamålsenliga.⁸⁷

6.3.1.2 EU:s Uppförandekod och motåtgärder

I koden finns det omnämnt två aktiva motåtgärder samt en uppmaning till medlemsländerna att samarbeta i kampen mot skatteflykt och skattefusk.

Den första aktiva motåtgärden behandlar frysning vilket innebär att medlemsstaterna åtar sig att dels inte införa nya skatteåtgärder som är skadliga enligt koden dels respektera de principer som ligger till grund för koden när de utformar sin framtida skattepolitik.⁸⁸

Den andra aktiva motåtgärden behandlar avveckling vilket innebär att medlemsstaterna åtar sig att se över sina nuvarande bestämmelser och gällande praxis mot bakgrund av de principer som ligger till grund för koden och det system för utvärdering som beskrivs i koden. Vid behov skall medlemsstaterna även ändra bestämmelser och praxis för att avskaffa varje skadlig åtgärd snarast möjligt.⁸⁹

---

⁸⁷ Punkt G.

⁸⁸ Punkt C.

⁸⁹ Punkt D.

Uppmaningen består i att medlemsstaterna skall samarbeta fullt ut i kampen mot skatteflykt och skattefusk, vilket skall ske genom utbyte av uppgifter mellan medlemsstaterna i enlighet med deras nationella lagstiftning.⁹⁰

6.3.1.3 Procedur för genomförandet

För att bedöma vilka skatteåtgärder som omfattas av koden samt övervaka att det lämnas upplysningar om dessa åtgärder, har en särskild arbetsgrupp inrättats. Arbetsgruppen skall regelbundet upprätta rapporter om de åtgärder som bedöms. Rapporterna skall översändas till rådet för diskussion och skall, om rådet bedömer det vara lämpligt, offentliggöras.⁹¹

6.3.2 Primarolo-rapporten

Den 29 december år 2000 offentliggjordes en rapport⁹² av arbetsgruppen Primarolo, där en officiell lista publicerades över stater som har skatteåtgärder som anses skadliga enligt koden. Denna lista går även under benämningen "EU:s svarta lista" inom doktrinen.

Både den danska och nederländska regleringen av holdingbolag är publicerade på "EU:s svarta lista"⁹³, vilket innebär att dessa regleringar pekats ut som en skatteåtgärd med skadliga karaktäriserande drag och därmed även stridande mot Uppförandekodens bestämmelser.⁹⁴

Vad gäller den danska regleringen är det främst de skattebefriade utdelningarna från lågbeskattade utländska dotterbolag, som inte bedriver verksamhet av finansiell natur som kritiseras.⁹⁵

Vad gäller den nederländska regleringen av holdingbolag så är det både skattebefriade utdelningar från lågbeskattade utländska dotterbolag samt skattebefriade realisationsvinster vid avyttring av lågbeskattade utländska dotterbolag som kritiseras.⁹⁶

Det skall dock nämnas att rapporten främst koncentrerat sig på beskattning av utdelning till holdingbolag, men även ytligt behandlar reavinster. Om

---

⁹⁰ Punkt K.

⁹¹ Punkt H. Varje medlemsstat utser en företrädare som skall företräda dem i arbetsgruppen.

⁹² Code of Conduct (Business Taxation)/ Primarolo Group, Nr:4901/99, 29-02-00.

⁹³ MEASURES WITH HARMFUL FEATURES (According to the report of the Code of Conduct Group on business taxation within the European Union)(ANNEX C)

⁹⁴ ANNEX C, Denmark AAM021: Holding Companies och Netherlands A014: Holding Companies.

⁹⁵ Paragraf 45-51, Primarolo-rapporten.

⁹⁶ ib.

holdingbolaget inte är underkastat någon beskattning på utdelningar och eller realisationsvinster, dvs ”participation exemption” föreligger, har holdingbolaget med mer eller mindre automatik blivit svartlistat. I vissa fall då ”participation exemption” är kombinerat med en tillräcklig CFC-lagstiftning har man undgått en svartlistning.⁹⁷

Eftersom Nederländerna inte har någon CFC-lagstiftning har nederländska holdingbolag blivit svartlistade.

Vad beträffar Danmark, så har deras CFC-lagstiftning inte ansetts tillräcklig, varvid även danska holdingbolag blivit svartlistade. Om Danmark hade haft en tillfredsställande CFC-lagstiftning skulle regleringen av holdingbolag troligtvis inte ansetts som skadlig. Vad är det då som brister i den danska CFC-lagstiftningen?

Troligtvis är orsaken bakom att den danska CFC-lagstiftningen ansetts otillräcklig att de danska CFC-reglerna endast omfattar lågbeskattade bolag som bedriver huvudsakligen finansiell verksamhet. Dessutom måste andelsinnehavet vara relativt stort.⁹⁸ Detta innebär att de danska CFC-reglerna inte omfattar lågbeskattade dotterbolag som inte huvudsakligen bedriver finansiell verksamhet. Hade den danska CFC-lagstiftningen varit tillämplig på utdelningar från alla lågbeskattade utländska dotterbolag hade den troligtvis ansetts vara tillräcklig.

På grund av utrymmesbrist samt tidsbegränsning har jag inte haft någon möjlighet att undersöka vare sig den franska, tyska, spanska eller finska CFC-lagstiftningen, vilket skulle varit intressant för denna frågeställning då dessa länders CFC-lagstiftning ansetts vara tillräcklig, då de inte svartlistats.

Både den danska och den nederländska delegationen anser att deras regleringar av holdingbolag inte omfattas av Uppförandekodens tillämpningsområde.⁹⁹

Nederländerna motiverar sitt ställningstagande med att deras reglering av ”participation exemption” inte omfattas av kodens tillämpningsområde samt att det inte har funnits en adekvat diskussion om kvaliteten på CFC-lagstiftningen som krävs för att undvika en svartlistning, varför arbetsgruppen inte kan grunda sin utvärdering på om det existerar en tillräcklig CFC-lagstiftning vid bedömningen om en skatteåtgärd är skadlig eller inte.¹⁰⁰

Danmark i sin tur motiverar sitt ställningstagande med att analysen av holdingbolag är ofullständig och inkonsekvent. Inkonsekvensen består i att franska, tyska och finska holdingbolag inte har blivit svartlistade trots de, liksom Danmark inte beskattar utdelningar från utländska dotterbolag. Dessutom har Danmark en

---

⁹⁷ Paragraf 48, Primarolo-rapporten.

⁹⁸ Pelin, a.a. s. 57.

⁹⁹ Fotnot 22 och 23, Primarologruppens rapport.

¹⁰⁰ Fotnot 23 och 24, Primarologruppens rapport.

liknade CFC-lagstiftning som de ovan nämnda länderna, varför Danmark anser det oacceptabelt att danska holdingbolag blivit svartlistade, när ovan nämnda länders regleringar undgått en svartlistning. Danmark påpekar även att den danska regleringen av holdingbolag är en generell reglering och inte en reglering som specifikt vänder sig mot utländska investerare, varvid den danska regleringen av skattefria utdelningar inte omfattas av kodens tillämpningsområde. Skattefriheten vid utdelningar från utländska dotterbolag vänder sig både mot operativa bolag och holdingbolag.¹⁰¹

Primarolo-gruppen konstaterar även att problemen kring holdingbolag är komplexa eftersom det faktiskt kan finnas ett affärsmässigt eller företagsmässigt syfte bakom upprättandet av holdingbolaget. Holdingbolag upprättas då inte endast i syfte att skatteplanera utan motiveras istället ur ett företagsekonomiskt perspektiv.¹⁰²

Kommentar

Min personliga kommentar är att både den danska och nederländska regleringen av holdingbolag omfattas och därmed skall prövas enligt Uppförandekoden. Detta grundar jag på att regleringarna angående holdingbolag i enlighet med punkt A i koden, kan "...inverka på var inom gemenskapen ekonomisk verksamhet förläggs.". Regleringarna kan dessutom ses som "potentiellt skadliga", i enlighet med punkt B, eftersom de innebär en påtagligt lägre beskattningsnivå än den som normalt tillämpas i Danmark och Nederländerna.

Slutsatsen blir således att reglerna skall omfattas av kodens bestämmelser. Nästa fråga blir då om reglerna i realiteten skall anses utgöra skadlig skattekonkurrens, varvid jag utgår från de fem kriterier som enligt koden skall utgöra bedömningsgrunden för om skadlig skattekonkurrens föreligger. Vad gäller Danmarks respektive Nederländernas reglering är det endast kriterium tre i punkten B som kan bli tillämplig, dvs att förmåner beviljas utan att någon egentlig ekonomisk verksamhet bedrivs i landet. Det enda syftet med ett holdingbolag i antingen Danmark eller Nederländerna kan vara och är i våra fall att skapa skatteförmåner, dvs undvika eller minska beskattningen för det svenska moderbolaget.¹⁰³

Enligt mitt tycke strider således den danska samt den holländska regleringen mot EU:s Uppförandekod, detta bekräftas även av Primarolo-gruppens publicering av danska och holländska holdingbolag på EU:s "svarta lista".

Danmark och Nederländerna bör i enlighet med punkt D i koden därmed avveckla dessa regler. En erinran skall dock göras att varken Danmark eller

---

¹⁰¹ Fotnot 22, Primarologruppens rapport.

¹⁰² Paragraferna 45 och 47, Primarologruppens rapport.

Nederländerna är juridiskt bundna av koden, eftersom den antagits som en resolution.

6.3.3 Uppförandekoden som ett direktiv?

Eftersom EU:s Uppförandekod är antagen som en resolution är den inte juridiskt bindande för medlemsstaterna. Medlemsstaterna har således inga skyldigheter eller rättigheter gentemot Uppförandekoden. Skadlig skattekonkurrens kan, som påvisats ovan, påverka hela unionen till en negativ utveckling inom skatteområdet. För att förhindra denna negativa utveckling skulle man kunna göra om koden till ett direktiv. Varför detta inte gjorts beror troligtvis främst på att medlemsstaterna inte kan komma överens om var gränsen mellan skadlig och godtagbar skattekonkurrens går.¹⁰⁴

Genom Uppförandekoden har dock EU fört upp frågan om skadlig skattekonkurrens på den politiska dagordningen. Kodens arbetsgrupp har dessutom lyft fram konkreta problem och gett förslag till motåtgärder, som i viss mån kan påverka medlemsstaternas regeringar i en positiv riktning mot skadlig skattekonkurrens.¹⁰⁵

6.3.4 OECD:s Skattekonkurrensrapport

Som påtalats innan är det inte bara EU som uppmärksammat problemet med skadlig skattekonkurrens, utan detta har även gjorts inom OECD. Både Danmark och Nederländerna är medlemmar i OECD.

6.3.4.1 OECD:s Skattekonkurrensrapport och skadlig skattekonkurrens

OECD:s råd antog den 9 april år 1998 en Skattekonkurrensrapport med titeln ”Harmful Tax Competition, An Emerging Global Issue”. Syftet bakom Skattekonkurrensrapporten var att undersöka begreppet skadlig skattekonkurrens samt att utveckla motåtgärder mot skadlig skattekonkurrens. Det finns ingen fastslagen definition av begreppet skadlig skattekonkurrens i rapporten, istället fokuserar Skattekonkurrensrapporten på geografisk rörlig verksamhet inom finans- och servicesektorn.¹⁰⁶

Skattekonkurrensrapporten anger dessutom kriterier för att identifiera ”tax havens”(sv. skatteparadis) och ”harmful preferential tax regimes”(sv. skattejurisdiktioner som bidrar eller kan bidra till skadlig skattekonkurrens). Normalskattestater behandlas inte, såvida de inte uppfyller något av de övriga

---

¹⁰⁴ Pinto, a.a., s. 406.

¹⁰⁵ Dahlberg, Mattias: ” Skattekonkurrensprojekten inom EU och OECD ”, SN 1999, s. 222.

¹⁰⁶ Paragraf 6.

kriterierna i Skattekonkurrensrapporten. Vad som jämförs är huvudsakligen hur de två förnämnda typerna av skattejurisdiktioner beskattar inkomster från geografiskt rörliga verksamheter.

Som ovan påpekats utgör ”tax havens” ett problem och ”harmful preferential tax regimes” kan utgöra ett problem. Dessa typer av skattejurisdiktioner kräver därmed en definition.

6.3.4.2 “Tax Havens”

Enligt OECD:s Skattekonkurrensrapport definieras ett ”tax haven” genom att följande kriterier är uppfyllda.¹⁰⁷

- Inga eller enbart nominella skatter
- Avsaknad av effektivt utbyte av upplysningar
- Ingen insyn i skatteparadisets rättssystem
- Ingen reell verksamhet bedrivs i skatteparadiset

För att en stat skall klassificeras som ett ”tax haven” måste det första kriteriet vara uppfyllt.¹⁰⁸ Enligt OECD måste detta troligtvis även kombineras med det faktum att staten aktivt marknadsför sig som ett ”tax haven” för skattebetalare.¹⁰⁹

6.3.4.3 ”Harmful preferential tax regimes”

Enligt OECD:s Skattekonkurrensrapport föreligger det en ”harmful preferential tax regime” om dessa kriterier är uppfyllda.¹¹⁰

- Inga eller låga effektiva skattesatser
- Verksamheten är avskilt från andra delar av det ekonomiska systemet i staten
- Avsaknad av insyn i hur verksamheten fungerar
- Avsaknad av effektivt utbyte av information

Koncentrationen skall läggas på det första kriteriet, dock skall denna punkt även kombineras med någon av de andra punkterna för att en ”harmful preferential tax regime” skall föreligga.¹¹¹

Vidare skall hänsyn även tas till de ekonomiska konsekvenserna av införandet av de skatteförmånliga reglerna. Det finns således ytterligare tre frågeställningar,

---

¹⁰⁷ Paragraf 52 och Box I.

¹⁰⁸ Paragraf 52.

¹⁰⁹ Paragraf 46.

¹¹⁰ Paragraf 52 och Box II.

¹¹¹ Paragraf 61.

som skall begagnas vid utvärderingen av de skadliga effekterna som den skatteförmånliga regleringen kan utgöra.¹¹²

- får den skatteförmånliga regleringen till följd att verksamheter flyttas från andra länder till lågskattelandet istället för att helt nya investeringar skapas,¹¹³
- är storleken på investeringen proportionerlig mot den aktivitet som utövas av lågskattestaten,¹¹⁴ samt
- är det den förmånliga skattelagstiftningen som utgör det huvudsakliga syftet till lokaliseringen av verksamheten i lågskattelandet?¹¹⁵

6.3.4.4 OECD:s Skattekonkurrensrapport och motåtgärder

OECD:s Skattekonkurrensrapport innehåller ett brett upplagt program med åtgärder för att motverka skadlig skattekonkurrens. OECD-rapporten består av nitton rekommendationer med förslag till motåtgärder i intern rätt och i dubbelbeskattningsavtal, samt åtgärder för ökat internationellt samarbete. Skattekonkurrensrapporten innehåller dessutom sex riktlinjer. Syftet bakom rapporten är att via rekommendationer och riktlinjer utveckla motmedel mot skadlig skattekonkurrens.

OECD:s rapport vänder sig, till skillnad från EU:s kod som endast vänder sig mot stater som bidrar till den skadliga skattekonkurrensen, även till stater som utsätts för skadliga skattekonkurrens.

6.3.4.5 Rekommendationer för intern rätt

Den första sju rekommendationerna omfattar intern rätt. Stater som inte har en CFC-lagstiftning eller FIF-lagstiftning¹¹⁶ skall införa en sådan. Vidare skall de stater som redan har en CFC-lagstiftning se över denna reglering så att den motsvarar syftet att motverka skadlig skattekonkurrens i enlighet med rapporten.

Det förekommer även rekommendationer avseende en begränsning av regler, som medger skattefrihet för mottagen inkomst, genom exempelvis att den utländska inkomsten underkastats en viss minimibesättning.

---

¹¹² Paragraf 80-84.

¹¹³ Paragraf 81.

¹¹⁴ Paragraf 83.

¹¹⁵ Paragraf 84.

¹¹⁶ FIF kan utläsas Foreign Investment Fund. FIF-reglerna kan medföra direktbesättning av de inhemska delägare som har betydligt mindre ägarandel, vilket kan jämföras med CFC-reglerna där det krävs betydande ägarandelar i den utländska juridiska personen.

Det rekommenderas vidare att en reglering om rapportering av internationella transaktioner införs. Vidare skall förhandsbesked bli offentliga. Slutligen, anges att stater i syfte att motverka skadlig skattekonkurrens, skall se över sina lagar och administrativa praxis för att möjliggöra åtkomsten till bankupplysningar.

6.3.4.6 Rekommendationer för dubbelbeskattningsavtal.

Den första rekommendationen för dubbelbeskattningsavtal anger att stater skall vidta åtgärder, dvs begagna sig av regler i avtalen som möjliggör utbyte av upplysningar om transaktioner i ”tax havens” och ”harmful preferential tax regimes”. Vidare rekommenderas att stater skall säga upp avtal med ”tax havens” och inte heller ingå nya avtal med ”tax havens”.

Vidare behandlas vilka personer som skall omfattas av skatteavtalens förmåner. Staterna skall införa regler i skatteavtalen som undantar vissa personer och vissa inkomster, från avtalets förmåner, exempelvis lågbeskattade bolagstyper och lågbeskattad inkomst. Dessa uteslutningsartiklar skall sedan samlas i en förteckning, som i sin tur skall användas som en referens vid avtalsförhandling eller omförhandling.

6.3.4.7 Rekommendationer för ökat internationellt samarbete mot skadlig skattekonkurrens

De fyra sista rekommendationerna vänder sig mot ett ökat internationellt samarbete mot skadlig skattekonkurrens eftersom det inte är tillräckligt att en stat inför motåtgärder mot skadlig skattekonkurrens. Detta medför endast att de personer som drar nytta av skadlig skattekonkurrens söker sig till en annan jurisdiktion, som inte infört liknande motåtgärder.

Vidare skall en förteckning över skatteparadis upprättas. Stater som har kontakter med dessa skatteparadis skall försäkra sig om att dessa kontakter inte bidrar till en skadlig skattekonkurrens.

6.3.4.8 Guidelines – Riktlinjer

OECD:s Skattekonkurrensrapport innehåller sex riktlinjer.¹¹⁷ För det första skall medlemsstaterna avstå från att bl.a. införa, utvidga eller förstärka lagstiftning eller administrativ praxis som konstituerar skadlig skattekonkurrens enligt rapporten. Lagstiftning och administrativ praxis som bidrar till skadlig skattekonkurrens, enligt rapporten, skall rapporteras till Forumet där den inom två år skall förtecknas. Inom ytterligare fem år skall de element som bidrar till skadlig skattekonkurrens och därmed finns i förteckningen enligt ovan, tas bort. En

---

¹¹⁷ OECD:s Skattekonkurrensrapport, Box III.

medlemsstat skall även kunna begära prövning, hos Forumet, om en lagstiftningsåtgärd konstituerar skadlig skattekonkurrens.

6.3.4.9 Bidrar Danmark respektive Nederländerna till skadlig skattekonkurrens enligt OECD:s Skattekonkurrensrapport?

Vid en undersökning om Danmark eller Nederländerna bidrar till skadlig skattekonkurrens, genom deras skatteförmånliga regleringar av utdelningar och realisationsvinster, får man först kontrollera om Danmark och Nederländerna skall klassificeras som ett ”tax haven” eller en ”harmful preferential tax regime”.

Kriterierna för ett ”tax haven” är, som ovan påpekats, dels att skatteparadiset inte tar ut eller endast tar ut en nominell skatt, dels brister i informationsutbytet, dels saknar insyn i skattesystem samt saknar reell verksamhet. Varken Danmark eller Nederländerna uppfyller något av dessa kriterier varför de inte kan kategoriseras som ”tax havens”.

Omfattas Danmark eller Nederländerna då istället av kategorin ”harmful preferential tax regimes”? Vad gäller det första kriteriet, ingen eller låg skattesats på den relevanta inkomsten, så kan detta appliceras på både Danmark och Nederländerna eftersom varken Danmark eller Nederländerna beskattar utdelningar och realisationsvinster, förutsatt att vissa krav är uppfyllda. Enligt Skattekonkurrensrapporten¹¹⁸ måste dock något av de andra kriterierna även vara uppfyllda. Vad gäller kravet på att det förmånliga skattesystemet är avskilt från det ordinära skattesystemet så är detta inte uppfyllt eftersom de skatteförmånliga reglerna är tillämpliga på både inhemska och utländska bolag i både Danmark och Nederländerna. Vidare saknas det varken insyn i skattesystemet eller förekommer ett bristfälligt informationsutbyte vad gäller både Danmark och Nederländerna. Således kan varken Danmark eller Nederländerna kategoriseras som en ”harmful preferential tax regime” enligt ovan givna kategorier.

Hänsyn skall dock även tas till de ekonomiska konsekvenserna av Danmarks och Nederländernas skatteförmånliga reglering vid utvärderingen av en ”harmful preferential tax regime”. Det är naturligtvis svårt att göra en individuell bedömning av en specifik investering, men generellt upprättas ett holdingbolag i Danmark eller Nederländerna i huvudsakligt syfte att utnyttja den förmånliga skattelagstiftning i dessa länder. Detta indikerar i sin tur att den danska respektive nederländska regleringen av holdingbolag kan anses utgöra skadlig skattekonkurrens. Bedömningen skall dock göras i varje enskilt fall, vilket gör det hela lite osäkert.

---

¹¹⁸ Paragraf 61.

6.3.4.10 OECD:s Förteckning över jurisdiktioner som bidrar till skadlig skattekonkurrens

Den 26 juni år 2000 kom en ny rapport¹¹⁹ från OECD:s Skattekommitté. Forumet identifierade, genom en förteckning, stater med utmärkande drag som är potentiellt skadliga och som därmed kan bidra till skadlig skattekonkurrens. Nederländerna är listat, men inte på grund av deras skatteförmånliga reglering av holdingbolag. Holdingbolag regleras överhuvudtaget inte i denna rapport¹²⁰. Vidare konstaterade Forumet att komplexiteten¹²¹ kring holdingbolag bidrog till att Forumet inte nådde någon slutsats angående holdingbolagens status som potentiellt skadliga och därmed bidragande till den skadliga skattekonkurrensen.

Framtida utvärderingar av holdingbolag kommer dock att ha högsta prioritet enligt Forumet och senast våren år 2001 kommer det även att finnas en förteckning över stater med potentiellt skadliga holdingbolag. Följande stater undersöks för närvarande: Österrike, Belgien, *Danmark*, Grekland, Island, Irland, Luxemburg, *Nederländerna*, Portugal, Spanien och Schweiz.

Plausibelt är att både danska och holländska holdingbolag riskerar att hamna på förteckningen över potentiellt skadliga och därmed bidragande faktorer till skadlig skattekonkurrens. Danmark och Nederländerna bör då följa de rekommendationer och riktlinjer som uppställts i OECD:s Skattekonkurrensrapport.

6.3.4.11 Vad bör Danmark respektive Nederländerna göra?

För att Danmark eller Nederländerna inte skall riskera att hamna på OECD:s lista över potentiellt skadliga och därmed bidragande faktorer till skadlig skattekonkurrens bör de beakta vissa åtgärder.

Vad gäller Nederländerna bör de införa en CFC-lagstiftning som omfattar utländska lågbeskattade dotterbolag. Nederländerna bör även begränsa de regler som medger undantag för beskattning vid realisationsvinster och utdelning från utländska dotterbolag (participation exemption) som inte underkastats en viss

---

¹¹⁹ ”Towards Global Tax Co-operation, Report to the 2000 ministerial council meeting and recommendations by the committee on fiscal affairs, Progress in Identifying and Eliminating Harmful Tax Practices, 26 June 2000.”

¹²⁰ Paragraf 12.

¹²¹ Komplexiteten består av att det inte alltid är lätt att avgöra om holdingbolaget endast utnyttjas för sina skatteförmåner eller om det finns reella företagsekonomiska skäl bakom upprättandet av holdingbolaget. Paragraf 12, ”Towards Global Tax Co-operation, Report to the 2000 ministerial council meeting and recommendations by the committee on fiscal affairs, Progress in Identifying and Eliminating Harmful Tax Practices.”

minimibesättning. Ett krav på en viss minimibesättning för det utländska dotterbolaget skulle kunna vara ett alternativ. Vidare bör Nederländerna säga upp sina dubbelbeskattningsavtal med skatteparadis samt att i framtiden inte ingå skatteavtal med skatteparadis.

Vad gäller Danmark bör de komplettera sin CFC-lagstiftning så att alla lågbeskattade utländska dotterbolag omfattas, inte bara de som är lågbeskattade samtidigt som de bedriver huvudsakligen finansiell verksamhet. De bör precis som Nederländerna även begränsa de regler som medger undantag för beskattning vid realisationsvinster och utdelning från utländska dotterbolag som inte underkastats en viss minimibesättning samt säga upp sina dubbelbeskattningsavtal med skatteparadis.

Generellt kan det sägas att åtgärderna i OECD:s Skattekonkurrensrapport och EU:s Uppförandekod starkt påminner om varandra, varför åtgärdspaketen från EU och OECD bör ses som komplement till varandra. Skulle EU och OECD även kunna enas om en rekommendation, får denna givetvis extra tyngd och genomslagskraft. Svagheten med EU:s Uppförandekod samt OECD:s Skattekonkurrensrapport är naturligtvis deras rättsliga oförbindande karaktär. Betydelsen som opinionsbildare samt debattörer skall dock inte underskattas.

6.4 Nationella motåtgärder

Som påpekats ovan har OECD i sin Skattekonkurrensrapport givit förslag till ett antal motåtgärder som är utformade som rekommendationer till hjälp för stater som drabbas av skadlig skattekonkurrens. Rekommendationerna avser både intern lagstiftning som dubbelbeskattningsavtal.

Sverige uppfyller redan de flesta av dessa rekommendationer till motåtgärder. Det finns dock vissa brister i både den svenska interna rätten respektive dubbelbeskattningsavtalsrätten som leder till att Sverige inte kan komma åt de skatteförmåner som uppkommer då ett svenskt moderbolag utnyttjar ett danskt eller nederländskt holdingbolag i ägarstrukturen.

6.4.1 Vad kan Sverige internt göra åt den skadliga skattekonkurrensen?

Två alternativ är att försöka hålla skattetrycket internationellt gångbart eller utvidga det svenska beskattningsanspråket. Att utvidga det svenska beskattningsanspråket är dock mycket svårt att åstadkomma, eftersom Sverige då tvingas intervensera andra skattejurisdiktioner. Att försöka hålla det svenska

skattetrycket på en internationellt gångbar nivå är också mycket svårt eftersom det alltid kommer att finnas stater som ligger under denna nivå.¹²²

6.4.2 CFC-lagstiftningen

Som påvisats ovan har Sverige en CFC-lagstiftning som endast är tillämplig på direkta innehav. Indirekta innehav dvs ägande, genom ett danskt eller nederländskt holdingbolag, i utländska juridiska personer som är lågbeskattade omfattas inte av den svenska CFC-lagstiftningen. Att den svenska CFC-lagstiftningen endast omfattar direkta innehav torde vara oförenlig med syftet att motverka skadlig skattekonkurrens. Mitt förslag är att utöka omfattningen av CFC-lagstiftningens tillämpningsområde till att även avse indirekta innehav. Att utvidga det svenska beskattningsanspråket är dock inte det lättaste, vilket Nils Mattsson fått erfa då hans förslag om ”Verklig ledning” förkastats. Förslaget innebar kort att en utländsk juridisk person skall anses obegränsat skattskyldig i Sverige om den verkliga ledningen utövas här.¹²³

6.4.3 Begränsningsbestämmelser i de svenska dubbelbeskattningsavtalen.

Sverige har under de senaste åren haft som avtalspolitik att inte ingå nya skatteavtal med skatteparadis samt att säga upp de som redan existerar. Att säga upp skatteavtal med skattejurisdiktioner med en förmånlig skattelagstiftning såsom Danmark och Nederländerna torde vara svårare eftersom det finns genuina handelsintressen från svenskt näringsliv att ha avtal med staterna. Således finns det skäl för att i skatteavtalen med dessa stater behandla det faktum att det förekommer en förmånlig skattelagstiftning i både Danmark och Nederländerna.¹²⁴

Det finns två alternativ att möta detta problem, vilket är att införa olika typer av begränsningsregler som antingen helt utesluter vissa typer av lågbeskattade bolag från avtalets tillämpningsområde eller begränsar avtalets tillämpning på dessa lågbeskattade bolag. Oavsett vilket alternativ som tillämpas så kan det endast ske förhandlingsvägen.

I protokollet till det nya skatteavtalet¹²⁵ mellan Sverige och Luxemburg har holdingbolag undantagits från avtalets tillämpning. Uteslutningsartiklar, som exempelvis det svenska dubbelbeskattningsavtalet med Luxemburg, varigenom

---

¹²² Mutén, Leif: ”Varför är internationell skatteplanering och skatteflykt populärare nu än förr?”, SN 1997, s. 646f.

¹²³ Se betänkandet ”Verklig ledning – obegränsad skattskyldighet för juridiska personer?”, SOU 1995:134, där professor Nils Mattsson är särskild utredare.

¹²⁴ Dahlberg (2000), a.a. s. 27.

¹²⁵ SFS 1996:1510.

man specifikt exkluderar vissa skattskyldiga från avtalets tillämpning är ett verksamt medel för att motverka ett icke önskvärt utnyttjande av skatteavtal. De svenska avtalsförhandlingarna, har också under senare tid, målmedvetet antagit uppgiften att vägra skatteförmåner för utländska investeringar som i den andra staten endast är underkastade en obefintlig eller mycket låg beskattning, dvs infört begränsningsregler i skatteavtalen.

Sverige borde, vid förhandling av skatteavtal, införa uteslutningsartiklar för lågt beskattade bolag så att de inte omfattas av skatteavtalet. Varken det svenska skatteavtalet med Nederländerna eller det Nordiska skatteavtalet har en uteslutningsartikel som innebär att lågt beskattade holdingbolag inte omfattas av skatteavtalet. Det nederländska skatteavtalet¹²⁶ innehåller dock begränsningsregler för skattefri utdelning.

Sundgren pekar på tre olika metoder för att åstadkomma detta.¹²⁷ För det första kan man i propositionen tillkännage tolkningen av avtalstexten som gäller bolag med låg beskattning. Ett exempel på när denna metod använts är det nya skatteavtalet med Luxemburg. Ett andra alternativ är att i samförstånd med den andra staten förhandla fram särskilda uteslutningsbestämmelser i skatteavtalet.

Det tredje alternativet består i att internrättsligt föranstalta om att Danmark och Nederländerna tas bort från den vita listan i 6 kap. 10 § IL. Detta leder i sin tur till att lågbeskattade juridiska personer i Danmark och Holland som inte uppfyller kravet på likartad beskattning, anses utgöra utländska juridiska personer och kan därmed delägarbeskattas enligt svenska interna CFC-regler. Detta alternativ kan även fungera som ett medel för att få Danmark och Nederländerna att acceptera en lösning enligt alternativ två.

Vad gäller den svenska policyn mot utländska lågbeskattade bolag påverkas den naturligtvis av olika kriterier. Man kan fråga sig varför man helt enkelt inte tagit ned Danmark och Nederländerna från den vita listan i 6 kap. 10 § IL. Troligtvis går svaret att finna dels i det faktum att Sverige p.g.a. bristande resurser inte har möjlighet att bevaka utvecklingen av skatterätten i enskilda stater runt om i världen, dels att Sverige av politiska och diplomatiska skäl möjligen vill bespara EU-medlemsstaterna Danmark och Nederländerna den generande behandling att bli "svartlistade" i vår lagstiftning.¹²⁸

---

¹²⁶ Artikel 24 1 d 1.

¹²⁷ Sundgren, Peter: "Nytt dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Luxemburg", SvSKT 4/97, s. 381f.

¹²⁸ Sundgren (1997), a.a. s. 382.

7. Avslutande analys

I allmänhet bekräftar denna uppsats utvecklingen mot en tilltagande internationell skattekonkurrens mellan olika stater. Precis som i en marknadsekonomi, där företag konkurrerar mot varandra, konkurrerar nu även olika stater mot varandra genom att erbjuda olika skatteförmåner. Vinnarna är de stater som lyckas locka till sig flest utländska placeringar. Förlorarna är de stater som går miste om beskattningsunderlag, dvs företag och arbetstagare.

Sedan länge har den interna skattelagstiftningen varit en nationell angelägenhet. Varje enskild stat har, mer eller mindre, haft en självbestämmanderätt över sin interna skattelagstiftning. Nu begagnar dock diverse stater sin interna lagstiftning som ett medel för att locka till sig utländska investerare, vilket under vissa förutsättningar, kan utgöra skadlig skattekonkurrens.

Både de danska respektive nederländska regleringarna av holdingbolag är förmånliga ur ett skatterättsligt perspektiv. Kraven för en nollbeskattning av utdelningar och realisationsvinster är inte särskilt höga. Detta skall kombineras med en förmånlig kupongskatt samt en otillräcklig CFC-lagstiftning som endast omfattar lågbeskattade bolag som samtidigt bedriver huvudsakligen finansiell verksamhet eller, som i Nederländernas fall, ingen CFC-lagstiftning överhuvudtaget.

Visserligen dementerar både den danska och nederländska sidan att de genom sin förmånliga skattelagstiftning försöker locka till sig utländska företag. Detta är dock mindre plausibelt.

Svenska företag, stora som små, begagnar sig naturligtvis av ett danskt eller nederländskt holdingbolag i ägarstrukturen för att utnyttja dessa skatteförmåner. Utdelning som remitteras från ett danskt eller nederländskt holdingbolag till ett svenskt moderbolag kan dock aldrig bli skattefritt, oftast är det kravet på jämförlig beskattning som inte är uppfyllt, dock kan en avräkning om 13 % erhållas, vilket i sig är en betydande fördel.

Att utdelningar och realisationsvinster kan samlas upp skattefritt i antingen ett danskt eller nederländskt holdingbolag är en annan fördel. Holdingbolaget kan då agera som koncernens bank och därmed investera för obeskattat kapital. Ett alternativ är att överföra uppsamlade medel genom utdelning till ett bolag beläget i ett skatteparadis. Vid denna transaktion undviks troligtvis även kupongskatten på utdelningen.

Andra fördelar är dels att ett svenskt bolag kan undvika den svenska CFC-lagstiftningen genom att placera ett danskt eller nederländskt holdingbolag mellan

det svenska bolaget och den utländska juridiska personen. Den svenska CFC-lagstiftningen omfattar endast direkta innehav, därmed slipper det svenska bolaget bli löpande beskattat för den utländska juridiska personens vinster, dels att ett svenskt bolag kan undvika kupongskatt på mottagna utdelningar från en utländsk juridisk person, genom ett mellanliggande danskt eller nederländskt holdingbolag.

Konsekvenserna av skadlig skattekonkurrens, för de drabbade staterna, blir att beskattningsunderlaget minskar, arbetstillfällen anses gå förlorade, skatteförskjutning från högutbildad arbetskraft och mobila företag till lågutbildad arbetskraft och stationära företag blir en realitet, vilket blir svårt att politiskt motivera samtidigt som vissa skatteintäkter försvinner helt och hållet. Problemen med skadlig skattekonkurrens är således av stor dignitet.

Både EU och OECD har under de senaste åren uppmärksammat problemen med skadlig skattekonkurrens. EU har upprättat en Uppförandekod med ett antal kriterier för att identifiera skattekonkurrens som är skadlig. Uppförandekoden riktar sig främst mot skatteåtgärder som har, eller kan få, en betydande inverkan på var inom gemenskapen ekonomisk verksamhet förläggs. Till sin hjälp har EU dessutom ställt upp ett antal olika kriterier för att underlätta identifieringen av skadlig skattekonkurrens. Nollbeskattning, avskilt skattesystem där skatteförmånerna endast omfattar utländska företag, beviljade skatteförmåner trots att det inte förekommer reell ekonomisk verksamhet samt brist på insyn i skattesystemet är alla exempel på kriterier som pekar mot en skadlig skattekonkurrens.

Både Danmark och Nederländerna uppfyller vissa av dessa kriterier, såsom, nollbeskattning av utdelningar och realisationsvinster samt att skatteförmånerna beviljas trots att det inte förekommer någon egentlig ekonomisk verksamhet i holdingbolaget. Skatteförmånerna kan även inverka på var inom gemenskapen ekonomisk verksamhet förläggs. Danmarks respektive Nederländernas förmånliga skattereglering av holdingbolag omfattas således av EU:s Uppförandekod, och bör därmed avvecklas snarast, ett alternativ till att avveckla reglerna är att staterna inför en tillräcklig CFC-lagstiftning. Denna uppfattning bekräftas även av EU:s Primarolo-rapport, där både danska och nederländska holdingbolag är upptagna på EU:s ”svarta lista”.

Även OECD har upprättat en Skattekonkurrensrapport, med syfte att undersöka begreppet skadlig skattekonkurrens samt utveckla motåtgärder.

Skattekonkurrensrapporten fokuserar på geografisk rörlig verksamhet inom finans- och servicesektorn. För att underlätta identifieringen av skadlig skattekonkurrens har OECD satt upp kriterier för ”tax havens” och ”harmful preferential tax regimes”. Varken Danmark eller Nederländerna är något ”tax haven”, dock är det osäkert om Danmark och Nederländerna utgör ”harmful preferential tax regimes”. Både Danmark och Nederländerna uppfyller dock den viktigaste premisen, dvs ingen eller låg effektiv skattesats på vissa inkomster. Vid

utvärderingen av en "harmful preferential tax regime" skall hänsyn även tas till de ekonomiska konsekvenserna av Danmarks respektive Nederländernas skatteförmånliga regleringar av holdingbolag. De skatteförmånliga regleringarna kan få till följd att utländska företag flyttar till antingen Danmark eller Nederländerna samtidigt som skatteförmånerna är det huvudsakliga syftet till lokaliseringen. Osäkerheten består av att bedömningen är individuell och skall göras för varje specifik investering. Det är dock troligt att både Danmarks och Nederländernas förmånliga skattelagstiftning av holdingbolag även utgör skadlig skattekonkurrens enligt OECD:s Skattekonkurrensrapport.

Danmark och Nederländerna bör i så fall följa de av OECD uppställda rekommendationer för intern rätt samt dubbelbeskattningsavtal. Nederländerna bör införa en tillräcklig CFC-lagstiftning som omfattar utländska lågbeskattade bolag samt begränsa de regler som medger undantag för beskattning vid realisationsvinster och utdelning från utländska dotterbolag som inte underkastats en viss minimibeskattningsnivå. Danmark bör införa en CFC-lagstiftning som omfattar alla lågbeskattade utländska dotterbolag. De bör precis som Nederländerna även begränsa de regler som medger undantag för beskattning vid realisationsvinster och utdelning från utländska dotterbolag som inte underkastats en viss minimibeskattningsnivå.

För att undvika att Sverige drabbas så hårt av den skadliga skattekonkurrensen, bör Sverige använda sig av det mest realistiska alternativet, dvs att förhandla. Vid förhandling av nya svenska dubbelbeskattningsavtal bör det i skatteavtalen införas olika typer av begränsningbestämmelser som antingen helt utesluter vissa typer av lågbeskattade bolag från avtalets tillämpningsområde eller begränsar avtalets tillämpning på dessa lågbeskattade bolag. Om förhandlingarna bryter samman existerar alternativet att ta bort ifrågavarande stat från Sveriges "vita lista".

Litteraturförteckning

Bracewell-Milnes, Barry: ”Tax Competition: Harmful or Beneficial”, INTERTAX 1999, s. 86ff.

Bruzelius, Anette, ” Internationell beskattning – Material till seminariet den 15 december 2000 om skadlig skattekonkurrens inom EU och OECD”, s. 1. Materialet ingår i specialkursen ”Internationell beskattning” och går att finna i Juridicums reception.

Bäckström, Peter: ” Riksskatteverkets pågående undersökning av transaktioner riktade mot jurisdiktioner med låg skattenivå – ”Paradisprojektet” ”, SvSkT 5/2000, s.431ff.

Dahlberg, Mattias: ” Skattekonkurrensprojekten inom EU och OECD ”, SN 1999, s. 209ff.

Dahlberg, Mattias: ” Svensk skatteavtalspolitik och utländska basbolag ”, Iustus Förlag AB, Uppsala 2000.

Engholm, Jacobsen & Pedersen, mfl: ” Skatteretten del 2 och 3”, 3:e udgave, Köpenhamn 2000.

European Taxation: ” International Bureau of Fiscal Documentation”, (Netherlands), Amsterdam 1999.

Fernsby, Torsten: ”OECD:s skattekonkurrensprojekt”, Skattenytt 1997, s. 443ff.

Hultman, Erik: ” Nya regler för danska holdingbolag ”, SvSkT 6-7/99 s. 483ff.

Kjell, Kurt-Göran: ”Skattefrihet för svenska företag för utdelning från utländska juridiska personer enligt 7 § 8 mom. SIL”, SvSkT 5/97, s. 471ff.

Lindencrona, Gustav, ”Skatter och kapitalflykt. Beskattningens inverkan på det finansiella kapitalets och dess ägares rörlighet över Sveriges gränser mot bakgrund av den pågående ekonomiska integrationen i Västeuropa”, Stockholm, 1972, s. 15-16.

Lindström-Ihre, Lena, ”Holland – nya skatteregler skall främja investeringar ”, SvSkT 8/97 s. 732ff.

Mattsson, Nils: ”CFC-lagstiftningen och reglerna i 7 § 8 mom. 6 och 7st. SIL. Några kritiska synpunkter”, SN 2000, s. 223ff.

Monti, Mario: ” The Climate is Changing ”, EC Tax Review 1998/1, s. 2ff.

Mutén, Leif: ” Varför är internationell skatteplanering och skatteflykt populärare nu än förr ? ”, SN 1997, s. 642ff.

Mutén, Leif: ”Om sken och verklighet i skattelagen. Något om orealistisk lagstiftning ”, SvSkT 1/2000, s. 44ff.

Pelin, Lars: ” Internationell skatterätt ”, Andra omarbetade upplagan, Studentlitteratur, Lund 2000.

Pinto, Carlo: ” EU and OECD to Fight Harmful Tax Competition: Has the Right Path Been Undertaken?”, INTERTAX, Volume 26, Issue 12, (1998), s. 386ff.

Rabe, Gunnar: ” Skattelagstiftning 00:1”, Norstedts Juridik, Stockholm 2000.

Steenholdt, Sören / Josephsen, Niels: ” The New Holding Company Regime – The Best of Both Worlds ”, European Taxation 1999, s. 146ff..

Sundgren, Peter: ” Treaty shopping ”, SN 1992, s. 370ff.

Sundgren, Peter: ”Nytt dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Luxemburg”, SvSkT 4/97, s. 370ff.

Tiveus, Ulf (red.): ” Internationella skattehandboken ”, 3:e upplagan, Kristianstad 1997.

Wittendorff, Jens: ” New Legislation Makes Denmark an Attractive Holding Company Location”, INTERTAX, Volume 27, Issue 5 (1999), s. 194ff.

Offentligt tryck

SOU

SOU 1995:134 Verklig ledning – obegränsad skattskyldighet för juridiska personer?

Propositioner

Prop. 1990/91:107 Om beskattning av inkomst av tjänst från Sverige m.m.

Prop. 1993/94:243 Vissa inkomst- och företagsskattefrågor, m.m.

EG rättsakter

Council Directive 90/435/EEC on the Common System of Taxation applicable in the Case of Parent Companies and Subsidiaries of different Member States, OJ L 225 1990.

KOM (97) 495 slutlig 1.1.1997 I riktning mot skattesamordning inom Europeiska unionen, Ett åtgärds paket för att angripa skadlig skattekonkurrens. Meddelande från kommissionen till rådet.

OJ C2 1998, "Package to tackle harmful tax competition".

Code of Conduct (Business Taxation)/ Primarolo Group, Nr:4901/99, 29-02-00.

OECD rättsakter

Harmful Tax Competition: An Emerging Global Issue, antagen av OECD den 9 april 1998 och publicerad den 28 april 1998.

Towards Global Tax Co-operation, Report to the 2000 ministerial council meeting and recommendations by the committee on fiscal affairs, Progress in Identifying and Eliminating Harmful Tax Practices, 26 June 2000.

Rättsfallsförteckning

RÅ 1996 ref 84